

ВИДАВНИЦТВО
РАНОК

Марина Павленко

Дамовичок і купа проблем

Шкільна бібліотека

Дановичок
і купа проблем

УДК 82-93
П12

Павленко М.

П12 Домовичок і купа проблем / Марина Павленко. — Харків : Вид-во «Ранок», 2019. — 176 с. : іл.

ISBN 978-617-09-5132-8

Куди котиться світ? Як жити далі, коли долар знову подорожчав, коли ти в класі аж третя з успішності й тобі ніколи не стати найкращою? Коли завтра контрольна з природознавства, а ти досконало визубрила тільки один параграф? Коли окуляри — єдине позитивне, що ти надбала в школі, і коли тобі не дають нормально впасти в передпонеділкову депресію? Коли батьків зовсім не хвилюють твої невдачі з математики, твоя старша сестра досі нічого не зробила для вічності, ваш із подружкою бізнес зазнає невдачі, у твою кімнату поселяють прибудне кошеля, а за вікном відбувається щось та-а-аке?!

Домовичок? Ах, так, ще ж і він на твою голову!

УДК 82-93

**Разом дбаємо
про екологію та здоров'я**

ISBN 978-617-09-5132-8

© М. С. Павленко, 2019
© О. В. Музиченко, іл., 2019
© ТОВ Видавництво «Ранок», 2019

Марина Павленко

Дановичок і купа проблем

Ми і наш світ

Неподобство! Хліб знову подорож-
чав — на цілу гривню!

Ти приходиш у магазин, ти
на щось розраховуєш
(мама Дарина дозволяє
залишити здачу собі).

А тут виявляєть-
ся, що тієї здачі
тобі застається лише
п'ятдесят копійок!

Куди котиться світ?

Татко Володь каже,
що в усьому винен наш нечесний уряд
і що невідомо, коли в українській еко-
номіці настане лад.

Мій татко Володь в економіці дуже тямить.
Він орендує магазинчика з продажу замків та
аксесуарів і забезпечує нашу родину. Ми з тат-
ком — єдині люди в сім'ї, що дбають про до-
статок і переживають, чи вистачить грошей на
прожиття.

Мамі Дарині добре: у неї погана пам'ять на цифри і вона ніколи не пам'ятає цін. Тому не переймається тим, що вони ростуть. «Приємно бути наївним!» — каже вона про себе словами її улюбленого поета Павла Тичини, хоч це навряд чи виправдовує її легковажність.

В усьому іншому я пишаюсь мамою: вона художниця й досягла вже чимало. Її картини друкують у журналах і на листівках, а недавно в Умані проводилась її персональна виставка. Іноді, коли ми йдемо по вулиці, маму Дарину впізнають і перемовляються: «О, Дарина Маляренко пішла», і я тоді пишаюсь ще дужче. Щоправда, поки що її живопис процвітає здебільшого на гроші татка Володя. Але, думаю, скоро він стане прибутковим: недавно одну з її картин купили до Бельгії.

Моя старша сестра Оля не досягла нічого. Вона сама бідкається: «Мені вже шістнадцять, а я нічого не зробила для вічності!» Також вона жахливо неекономна. Може потратити всі гроші на орхідею, котра в сусідньому магазині коштує на п'ять чи шість гривень дешевше, і потім навіть не кається. На дні народження своїм подружкам вона ладна викидати шалені суми, і це тоді, коли можна привітати звичайним милом і шоколадкою (в межах двадцяти гривень бувають цілком пристойні). Проте Оля, як і мама Дарина, дуже гарно малює і, на відміну від мами Дарини, завжди готова витратити на мене свій час і моральні зусилля.

Словарь
АБЕТА

99999

Словарь

Алфавит

notebook

KEEP CALM
AND BE
A FEMINIST

Girl
power

Diary

You
can!

notebook

Love

Go
girl

notebook

notebook

notebook

notebook

notebook

notebook

notebook

notebook

notebook

notebook

Меланс

plan
your
year

99999
Notebook

notebook

O.E.
Зігне Копе!
Словарь
Бакосыя

Тому я люблю сестру навіть попри її некорисність у цьому світі.

Я щодня підраховую свою бухгалтерію і записую всі витрати й прибутки до красивого блокнота з портретом улюбленого Святославчика. Святославчик — це Вакарчук з «Океану Ельзи». Він така ж моя пристрасть, як і блокноти. Я їх маю вже сто чотирнадцять, і це золота колекція.

А прибутки складаю до великого конверта і ховаю в... в одному таємному місці своєї кімнати. Його знає тільки Домовичок.

Домовичок явився колись малим мамі Дарині та її сестрі Наталі із дзеркала. А нам з Олею випав із картини. Він живе у зумисно обладнаному відділі Олиного столу.

Кругловидий, меткий, невеличкий. Борода влітку була зелена, як наш ясен за вікном. А тепер він забарвив її згідно «шежону», в «ошінні, шаме модні кольори». Услід за бородою завжди міняють колір і його очі: тепер вони як «яшенове лиштя». З тим ясном у Домовичка пов'язана не одна «ішторія», в тім числі й «біжнешова», коли він підробляв на ньому «жожулею». Зараз, щоправда, лазити на дерево перестав. Як сам пояснює, щось його «журочило» і туди «не пушкає». Насправді, мабуть, або із заробітками не склалось, або ж повернувся страх висоти.

Він шепелявий, любить підкидати в розмові всякі прислів'я та приказки. Це, мовляв, його «фішка». Саме

завдяки Домовичкові і його палітрі мама Дарина і її молодша сестра Наталя поставали художницями. Хоч зараз він уже не малює. Він пише аж дві книги: «Моє, Домовичкове, дитинство» і «Тридцять три лекції з живопису». Книги, як розумію, дуже серйозні, пише він їх уже багато років підряд, бо ж «поспішиш — людей нашмішиш». Також він найнятий для нашого виховання. Може, і з нас колись вийде щось путне?

А поки що ми його просто безмежно любимо: чи не більше за — умммм! — Святика. І це попри те, що Домовичок останнім часом зробився, за його ж власною характеристикою, «товштий і нервовий». А часом і взагалі неможливий. Гадаю, це через погоду. Вже котру зиму він не западає в сплячку, як це роблять порядні домовики, тому що «мушить глядіти дітей», тобто нас із Олею. Зараз тільки початок осені, а характер його іноді як лютневий.

Нарешті — я. Оксана Маляренко. Оля називає мене зубрилкою, бо я відмінниця. Але вона глибоко помиляється. Я у своєму класі аж третя

з успішності. Після Алли Зими й Ані Лещук, яких ніколи не обігнати.

От і завтра. Контрольна з природознавства, а в мене із ним повний завал, просто не знаю, як пережити.

Сяду хоч для годиться підручника погортаю. Бо розписалась тут. Аж три параграфи, людоньки добрі!..

Або ні. Краще впаду в передпонеділкову депресію.

Щонеділі я мушу полежати в передпонеділковій депресії. Замотатись у ковдру, посадити в узголів'ї Домовичка й понити. А Домовичок у цей час, як він каже, «мушить бути царем Шоломоном». Тобто гладити мене по голові й заспокоювати: «Уше пройде», «уше мине», «уше минеться». Такі самі слова були на перснї справжнього Соломона.

Бо три параграфи — це нормально? А ще ж математика: з неї хоч і не контрольна, але ж вона щопонеділка першим уроком! Та й спортивну форму тягти, бо фізра на третьому! А після фізри бігом передягайся на зарубіжку! І не така страшна з неї «двійка», як те, що вчителька насварить за спізнення! І хоч я ще ніколи не спізнювалась, та завжди боюсь, що це станеться! Від цього страху ще й гіпергідроз на долонях — вони пітніють. Як мовить Домовичок, «Від води недалеко й до біди». Ох, це ще одна моя глибоко особиста травма й проблема!..

А тоді — інформатика!..

У-у-у-у!.. Куди котиться світ?!

Несподіване знайомство

І чуло ж моє серце, що будова дихальної системи земноводних не така, як підказала Алла Зима! Що через ніздрі надходить повітря в ротоглотку при опусканні ротоглоткового дна. А вона: «Зябра, зябра!». І повірила ж, по її написала!..

Значить, на порядній оцінці з контрольної можна ставити великого хреста. Повторюю: оцінки мені байдужі. Найстрашніше, що наша Сімбіозі, як називаємо вчительку природознавства, бо вона вимовляє «сімбіоз», почне: «Від тебе, Маляренко, такого я не чека-а-ала!». І хоч мені особисто вона цього ще не казала, та вистачає, що вона постійно дорікає цими словами Толі Молодичуку. Хоч, звісно, вона вимовляє не «Молодичук», а «Молодічук»...

Тепер живи у тривозі й невідомості до наступного природознавства, аж до самого четверга, поки знатиму результати!..

— Я завжди попереджала, що Алка тобі ніколи правди не підкаже! Конкуренції боїться! — бідкалась разом зі мною вірна Женья Горобець. Сама Женья про дихальну систему взагалі не написала нічого, але їй не так досадно, вона ж не відмінниця!..

До того ж у Жені немає гіпергідрозу: її долоні сухі, як пісок у Сахарі, — ще одна причина жити спокійно! Тому Женя весела й часто сміється.

Щоправда, Женя недолюблює своє прізвище. Атож, «Горобець» — якось геть несолідно. Моє «Маляренко» і то краще. В цьому я щиро їй співчуваю.

А ще вона має іншу проблему: комплексує через свої окуляри. Тут принаймні маю чим її втішити. Он я теж уже рік їх ношу, бо за цими контрольними-самостійними хіба можна мати здоров'я і нормальний зір? Але я навіть ними пишаюсь. Окуляри додають нам із Женею авторитетності, у них ми схожі на іншого нашого улюбленця (після Святика) — Гаррі Поттера. Плюс мама Дарина, а в художньому смаку їй не відмовиш, допомгла дібрати дуже модну оправу.

Тож окуляри чи не єдине позитивне надбання мого виснажливого навчання в гімназії.

Але зараз мені не до позитивів. Нічого так не хочеться, як швидше добратись додому, залізти під ковдру й виплакаться. Щоб чув тільки Домовичок.

Бо мамі Дарині оцінка що з природознавства, що не з природознавства!.. Хіба ж не відповіла вона минулого разу, коли не склалось у мене з харчовим спектром ракоподібних:

— Ой, нема тобі чим забивати голову? Толку з того, що я колись була визубрила всі шістдесят пар кінцівок річкового рака! Мені його по життю навіть малювати жодного разу не довелося!

А тато взагалі розповів анекдот про студента, який вивчив тільки структуру блохи. І коли йому на іспиті попалась будова риби, він почав із того, що «а якби у риб були блохи...». Дуже смішно!

Ага, він ще додасть своє вічне: «Не журись, Оксанко, я все одно тебе люблю!». Дякую, кеп! Наче це має врятувати від поганої оцінки з контрольної!

Взагалі, ці батьки такі передбачувані! Ми з Олею часто навіть граємо в гру «Що сказала б мама? Що сказав би тато?». Угадуєм наперед мамо-Даринині й татко-Володьові слова у кожній складній життєвій ситуації. І що ж? Маму на п'ятдесят відсотків прораховуємо, а тата взагалі на раз!

Щоправда, й Оля в моїй сьогоднішній біді теж не порадиця. Хоч яка уважна та любляча, а й вона візьме на глум, що «зубрилка» ж!..

Але, здається, сьогодні й удома не мій день.

Ну, Олі зі школи ще немає. Домовичок до нашого приходу теж зі своєї шухляди не висовується: якщо дорослі його все одно не бачать, то щоб і вони йому «очей не муляли».

Але що з батьками? Дарина сердита, Володь розгублений.

У коридорі, між принесених татком покупок, — якась прим'ята коробка. Чи не вона джерело конфлікту?

— А що я мав робити, коли її всі в магазині тільки ногами штурхали, а прибиральниці й сторожі хотіли взагалі на смітник викинути? — виправдовувався тато.

— Міг би почекати, поки знайдеться якась добра душа й забере це чудо собі, а не бігом волокти додому!

— Щоб ти знала, я вже цілих два тижні чекав і тобі, між іншим, натякав про це! Було діждатись, поки її угроблять?

Ого! Мама з татом сваряться, отже, сталося щось надзвичайне.

— Почекав би ще кілька днів, нічого б їй не сталося! Ти краще понюхай! Вона ж засмерділа всю квартиру! Оксанко, ти чуєш?

Я нічого не чула. Крім того, що, безперечно, моя система дихання земноводних тут всім до одного місця!..

— Хтось пояснить, що сталося?

— Ня-а-ав! — «пояснило» мені з коробки.

— Кошеня?!! — гукнула я водночас із Домовичком, який цієї миті висунувся з кімнати.

Наша мрія! Тут і за природознавство забудеш!

— Атож! Твій тато додумався притарабанити кошеня! В міську квартиру на поверсі! — праведно обурювалась мама Дарина.

Згораючи від хвилювання, я підняла накривку, аби дістати його — маленьке, миле, пухнасте! Поруч так само нервово сопів Домовичок.

Але... Божечку! Що це? В коробці на високих тонких лапках дригніла брудно-чорна худа істотка. Товстий роздутий животик, ріденька брудна шерсть, залисина кругом вушок... Ого, та по тих залисінах шастають якісь руді комахи — напевно, блохи!.. Щось геть не схожа на книжкових чи інтернетних котенят! І це не зовсім котеня — напівпідліток якийсь.

Моя рука вже сама, без мене закрила й відсунула коробку. Невже красивіших там не було? Хай тато відносить цю нашу мрію туди, звідки приволік.

— Шправді, така гарна киця, аж штрашно дивиччя, — не втримався від розчарування й Домовичок. — Та ще й чорна! Така жранку дорогу перейде — хоч із шухляди не вишовуйся весь день!

— То що їй, не жити, якщо чорна? — обурилась я.

— Та ще й киця! — мама Домовичка не чула, вела про своє: — Понаплодює котенят — куди дівати?

Образливі слова щодо киці мене просто вбили. Стосовно того, що це не кіт.

Я ще не сказала? Я — феміністка. Ні-ні, це не пов'язано з жодними політичними партіями. Я просто виступаю за права жінок.

— У тому й біда! — оборонявся татко Володь. — Котика ще хтось би узяв, а кому потрібна кицьочка?

— Че правда! Жа вше швое життя я штрічав тільки одну рожумну кичю — Мурку ж Дарининоного дитинштва!

Ні, ну я знала сімейну легенду про те, що домовики з котами не миряться, і Домовичок робив виняток тільки для Мурки, але от як таке можна витримати?

Святик Вакарчук ніколи не сказав би цього!!!

Я метнула в бік промовця такий сердитий погляд, що бородань зніковів, але тут же знайшовся:

— А я що? Я нічого! Це приказка мовить, що в жінки волошшя довге, а рожум короткий! І що та жінка добра, яка сім раж на день не обдурить!

— Ти ретро... ретро-гад! Себто, я хотіла сказати, ретроград! Як не соромно? Це дискримінація за стáттю! За чоловічою і жіночою стáттю! — нетямилась від обурення.

Слово «дискримінація» вперше почула якраз від Домовичка. Він колись начитався дідусевих Степанових словників і взяв моду хизуватись своїм «чоловічим» розумом. Тепер я відбивалась його ж зброєю. Хоч сердита була така, що готова вхопити до рук щось більш замашне.

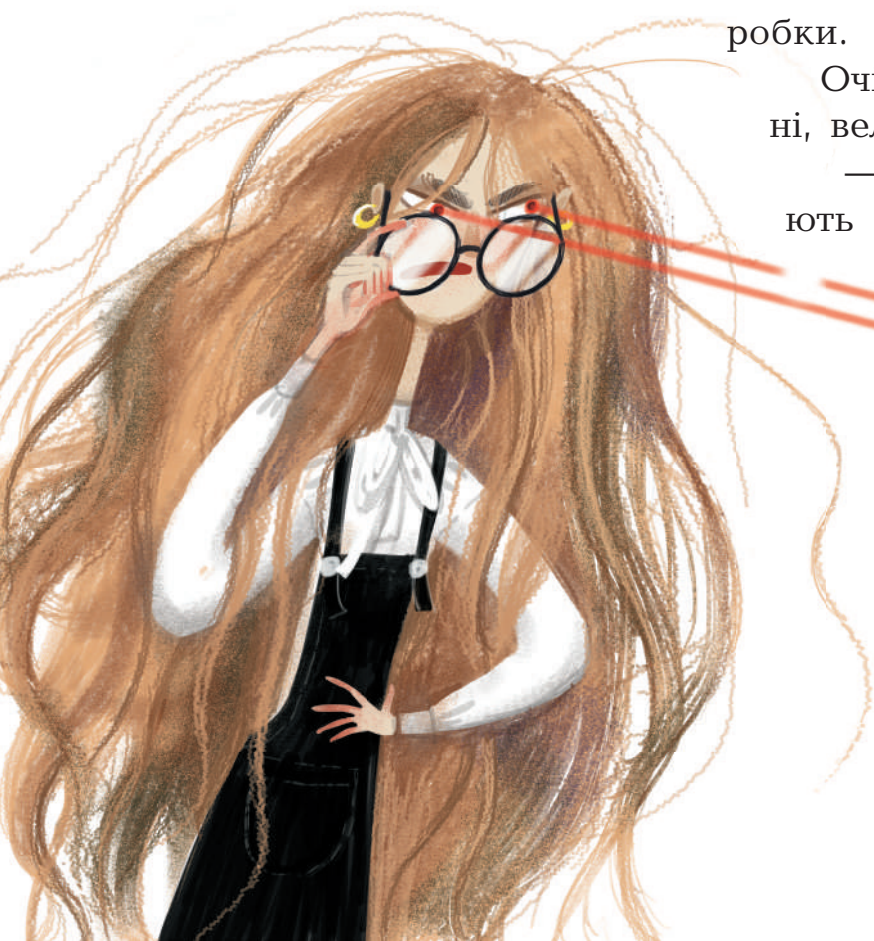
— Дискримінація за статтю? — не почувши, як завше, Домовичка, татко Володь сприйняв почуте на власну адресу. — Та я все життя в суцільному жіночому товаристві, і хоч раз колись комусь із вас до-рікнув? Тепер ще й кицька — і я перший готовий її прийняти!

— А як же я? — Домовичок аж побілів на таку байдужість до його величності, але я й не збиралась татові нагадувати про нього. Хай знає!

— До того ж очі в неї були такі благальні! — провадив своєї тато, і ми з Домовичком знов одно-часно потяглись до ко-робки.

Очі справді благальні, величезні й жовті.

— У котів очі ма-ють бути зелені! —

збентежився Домовичок. — У кичі Мурки були чілковито зелені!

— А це вже кольорова дискримінація! Ці також непогані! — виступила я за право мати жовті очі. Попри те, що обожнювала пісню «Твої зелені очі» Святикового «Океану Ельзи».

— Няв! — погодилась киця. Мабуть, зі мною.

— І ті позакисали! — мама Дарина уважно подивилась на її жовті очі своїми темно-карими.

Потім насупила свої чорні брови і, як завжди, усе за всіх повіришувала:

— Що ж, тоді ти, Володю, дзвони Олі, хай дорогою зі школи купить таблетку від глистів і щось від бліх. Ти, Оксанко, передягайся й бігом обідай. А я пішла гріти воду. Купатимем сеє чудо.

— Кацьора жоштається ж нами? — обережно поцікавився Домовичок.

— Ти чого прозиваєшся? Чом обзиваєш її кацьорою?! — знов розізлилась я.

— Я прошто шкажав: «кицьора».

— Ні, ти сказав: «Кацьора»!

— Кацьора? Тобто, Каця? — мама Дарина, звісно, почула тільки мене. — Нічого не маю проти.

— Поговорили, як шліпа ж глухим! — воркнув Домовичок.

— Я проти цього порівняння, бо воно ображає сліпих і глухих людей!

— Не ображаю я! Шоб ти жнала, Даринин дідушъ Петро був цілковито шліпий, але бачив більше від штоокого! Че прошто прикажка!

— Приказки теж є всякі! І деякі зачіпають права окремих людей!

А от ім'я Каця, вона ж Кацьора, й справді цікаве.

— Вже й прикажкою в цій хаті не вгодиш! І кицьок приносять, і наживають беж твого відома! А потім їх ще й купають! — Домовичок бридливо відскочив од миски з водою. — І хтось ще й виступає жа права ошобиштості! Точно дишкримінація!

Бачили б ви, як те чудо купалось! Сердешна істотка, видно, так устигла набідуватись за своє коротке життя, що купання, намилювання шампунем од бліх приймала за манну небесну! Покірно терпіла, поки мама Дарина безцеремонно полоскала й терла її, наче ганчірку, вичухувала щіткою і загортала в суху шматину.

В мисці зосталася чорна брудна вода, у якій плавали мертві комахи. Видовище!!! Домовичок, який підглядав крізь одхилені двері ванної, аж приплющив цікаве око, почувши про ту бридоту!

А Кацьорочці хоч би що! Підсохнувши, вона так само довірливо стерпіла мамине змашування сірчаною маззю всіх вавок та залисин. Мужньо проковтнула покладену їй у горлянку таблетку від глистів. З апетитом

з'їла грудочку гречаної каші. Зробила калюжку на целофановому кульочку, що валявся на кухонній підлозі. Домовичок прикинув, що так вона ходила в туалет у магазині і, щоб привчити її до лоточка, треба просто класти в пісочок шмат целофану.

Ми з Олею перенесли її в нашу кімнату.

— Я перепрошую, але тут і так тішно! Вона має жити окремо! — протестував Домовичок.

— Хто там має жити окремо?! — я з притиском зиркнула на Домовичка.

— Тобто, я маю на увазі... Як архітектор котячих замків, я готовий спроектувати їй власний будиночок! — викрутився малий вреднюк.

— Зараз ми самі спроектуємо! — лагідно запервила сестра.

І ми вимостили гніздо з Олиних неулюблених кофт. А що неулюблених кофт знайшлося чимало, то гніздо вивершилось майже казкове.

— Шпатиме на дванадцяти перинах! — заздрісно вигукнув Домовичок. — Як принчеша на горошині!

Але тільки-но Оля взяла «принцесу» на руки для урочистого покладання на спальний трон, Кацьорка вирвалась і просто-таки перелетіла на підвіконня.

— Білка! Здається, вона побачила білку! — скрикнула сестра.

Справді, по ясену щось промайнуло. Була б розкіш, якби там завелися білки!

— Правду кажуть, що вночі кожна корова чорна! Які білки, дівото? Я щодня дивлюсь на чей яшен, як причарований, і ніколи, жодного разу не бачив білок. Десь гілка хитнулася та й уже! Примарилось вам! Але ж і кичуня наша не промах! — у голосі навіть почулося трошки гордості й ніжності, — повж таку миша не проскочить, о ні!

Киця ще якийсь час насторожено вдивлялась у вікно, а потім зістрибнула, згорнулася клубочком на голому паркеті під столом і смачно замуркотіла.

— Теж мені принчеша! — розчаровано скривився чоловічок.

— Звикла спати на голій підлозі, — поспівчувала я.

— Але яка вона рада, що нарешті має свій дім! — замилувалась Оля.

— Шподіваюсь, мишей вона ловитиме не гірше від Мурки!

— Атож, навряд чи вона вегетаріанка, — сестра тяжко зітхнула, але вмить спохопилась: — Ще наклич нам у квартиру мишей!

— Чого це як кицька, так і зразу мусить вам усім ловити миші! Що за стереотип? Вона нікому нічого не зобов'язана!

— Ага. Че про таких шкажано: коли рождавали крашу, вона шпала, а коли рождавали щастя, вона вштала!

«Коли роздавали красу, вона спала, а коли роздавали щастя, вона встала», — я обдумувала почуте.

Ні, начебто не порушено нічиїх прав. Тож тільки підсумувала:

— Що ж, кицьки, як і люди, теж мають свою долю.

І тихенько, мов коліскову, увімкнула Святикове: «Лукава кішка, ти кішка, ти кішка, ану лягай у ліжко».

— Боюсь, ця пісня не зовсім для дітей. Тобто, зовсім не для дітей! — чемно зауважила Оля.

— А це вже одвертий ейджизм! — запротестувала я.

«Ейджизм» — від англійського «ейдж», тобто «вік». Це приниження іншої людини через її надто юні або надто старі літа.

— Ой, та про мене, Семене! — відповіла сестра однією з Домовичкових примовок. — Хто б посмів сперечатися з нашою правозахисницею!

Ми провели незлостивий двобій подушками й узялися стелитись.

Кацьорка спала, а ми вдивлялись у пітьмі в її куточок і не могли заснути.

Оля розповіла, що біля сусіднього двору бачила безпритульне собача. Я згадала, що Женя Горобець крадькома підгодовує двох залишених під гаражами кошенят. А сусідка тьотя Маруся бідкалась, що хтось підкинув їй на дачу і котика, й песика.

— Тітка Маруся була колишнь і в мами Дарининому дитинстві!

— Була, була, і сусідка баба Ївга хотіла її за невістку, ми в курсі! Ти стаєш передбачуваним, як наші батьки! — забурчали ми з Олею на два голоси. — Краще порадь, що з цими котячо-собачими бомжиками робити.

— Вродило, як полови, аби що толкове! — глибокодумно зітхнув чоловічок.

Я вже хотіла було стати на захист загадкової половини, права якої було кричуще порушено в цій приказці, проте Оля несподівано змінила хід розмови:

— У мене ідея! Тобто не зовсім ідея, але... Я тому собачаті завтра теж лишай сірчаною маззю понатираю!

— І я трохи візьму! Ану ж дорогою щось прибудне трапиться!

— А ще кожному по таблетці від глистів... — сестри вже не зупинити.

— І скупати в антиблошиному шампуні!..

— Че ж якщо їх, дівото, всіх пролікувати... Вони ж вилюдніють! Тобто викотіють! Ну, набудуть товарного вигляду!

— І їх можна буде продавати!!! — несподівано продовжила я Домовичкову думку.

Як це я досі не додумалась? При нинішній економічній кризі аж ніяк не зашкодить зайве джерело прибутків!

Наша безкорислива Оля схотіла обуритись, що на чужих життях, бачте, добробуту не збудуєш і все таке. Та ми з Домовичком її вже не слухали.

Щоправда, бізнес-план складемо завтра, бо сьогодні вже морив сон.

— Лягаймо, Олю, бо ти мене в школу запізниш!

— Ого, справді, вже далеко за північ! — позіхнула сестра. — В таку пору бажають уже не «добраніч», а «добранок».

І ми заснули.

Україну Втікляндію

Толя Молодичук тільки спитав, як перевести дробу в десяткові.

А я тільки хотіла пояснити...

— Здається, Оксана Маляренко щось хоче сказати? — раптом втупилась у мої окуляри математичка. — То немає проблем: іди ставай на моє місце, а я посиджу!

Вона промовляла тихо, але мені здавалось, що всі громи розрядились над моєю нещасною головою.

Але... Та я тільки... Я ж не...

Математичка продовжила урок, наче нічого не сталося, але я вже не могла прийти до тями. Долоні вмент змокрили, а з очей бризнули безсилі сльози.

Яка несправедлива образа! Яке знущання! Яка привселюдна ганьба!

«Іди ставай на моє місце, а я посиджу!».

Я уявляла, як Ікс-елька (так ми називали математичку за її чималі габарити) підбігає до мене, вириває з рук зошита, кидає на підлогу і топче... Ні, спершу б'є мене ним по обличчю і вже потім кидає на підлогу й топче... Тоді мене виштовхує межі плечі геть із класу...

Ех, навіть шкода, що вона так не зробила! Я тоді бодай могла б виплакаться десь на самоті в коридорі.

А так мушу ковтати сльози і прикидатись, що слухаю про ті ідіотичні дробини... Хоч які можуть бути дробини, коли, здається, усі погляди схрестились на моїй спині й кажуть: «Оксано, ти лузер!»

Ой, ні: «Оксано, ти лузерка». Як феміністка, я привчаю себе вживати «фемінітиви», тобто слова в жіночому роді, скрізь, де це можливо. Навіть якщо суспільство їх ще не створило або вперто цурається.

Отже, Оксано, ти лузерка! Українською «невдаха» — якщо так приємніше.

На перерві Женья знайшла мене в найдальшому кутку шкільного саду, на бордюрі клумби. В цій школі й заховатися ніде!

— Ну чого ти, Оксан?

— Чула, як вона при всіх напалась на мене?

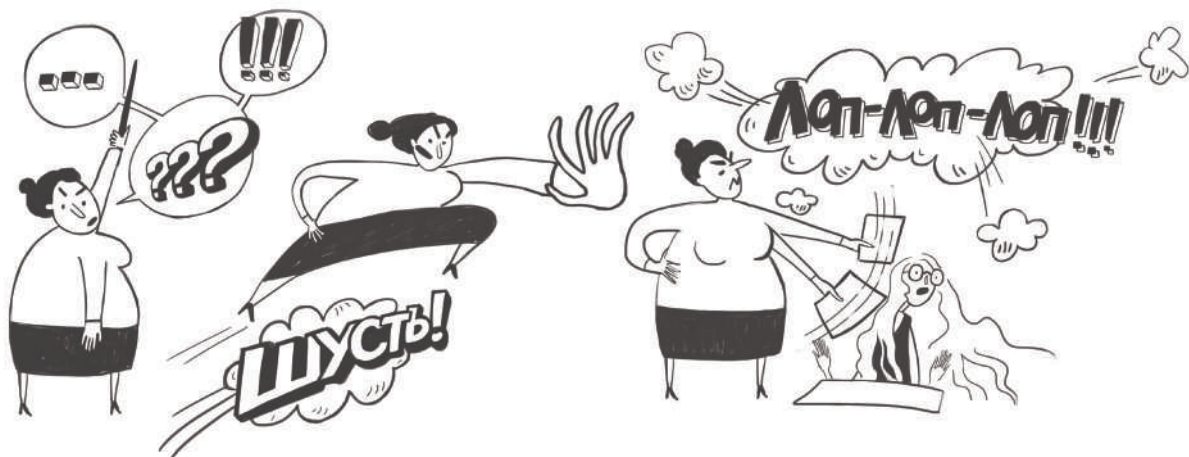
— А коли всі озирнулись на мене, як Сімбіозі сказала, що горобець знищує до тридцяти тисяч комах, я ж не плакала!

— Зате образилась, коли в диктанті було: «Горобець приносить шкоду сільському господарству»!..

— Ох!.. Та ну його! Біжим, а то на укрліт запізнаємось!

— Не піду на укрліт! — у мені визрівав і зміцнювався дух протесту, хоч проти уроку якраз нічого й не мала.

— Як не підеш? — від здивування й захоплення Женіни окуляри поповзли на лоба. — Ми ж там

з Іриною Миколаївною так цікаво обговорюємо «Фарбованого Лиса»!

— А так! Не піду і все! — я вже й сама запишалась власною відвагою. — Втечу! Все одно це останній урок! А вони всі хай знають!

Я підхопилась і взяла рюкзак. В ньому щось катануло. Баночка із сірчаною маззю! Ношу два дні, аж забула про неї!

Через хвилин п'ятнадцять ми з Женею вже викликали котячу братію з-за гаражів біля її двору.

Через півгодини всі їхні підозрілі записки були змащені сірчаною маззю, самі котики запаковані в коробку зі скромним підписом: «Буся і Муся, по п'ять гривень кожна. Хто бере пару — знижки за домовленістю».

Тоді ми зловили якесь жовтаве цуценя, змастили і його й запакували в окрему картонку, знайдену біля смітника: «Песик Жовток, пролікований від лишайв. 5 гривень».

Ех, ще б відшукати цуценя, про яке говорила Оля: гроші в руки самі попливуть!

А незабаром (якось ми не засікли, через скільки саме часу) перед нами стояла розпатлана медуза Горгона, ой, тобто мама Дарина, і репетувала не своїм голосом:

— Ви де пропали, одна з другою?! Аж Ірина Миколаївна подзвонила мені й сказала, що ви не пішли на українську! Оксяндро, ти чого не береш слухавки?! І взагалі, що тут коїться?

Ох! Ці мами такі передбачувані!..

Поки я здобувалась на слово, з маминого рюкзака (взяла і собі за моду його носити) випорпався Домовичок, якого вона, звісно ж, не бачила і на якого з великим здивуванням витріщила очі Женя.

— Що, дівото, я теж трохи шхожий на Горгону? Розпелехався в тому тішнющому рюкзаку! Че я,

Оксшаночко, ушіма можливими шпошобами дав твоїй мамі жнати, що ти жбиралась лікувати тварин. І, ошкільки ж уроку ти втекла із Женею, то, очевидно, шукати ваш треба коло Женіних гаражів.

Потім він спохопився, пригладив кучму й звернувся до отетерілої подружки:

— А ти Женя Горобечь? Про тебе й твої окуляри чув тільки позитивні відгуки!

— Т-т-ти... Окс-с-санчин Д-д-д... Домовичок? — Женя таки приходила до тьми, бо вже починала світитися своїм звичним сміхом. Вона справді «наслухана» про Домовичка.

— Влашною першоною! — галантно розшаркався чоловічок. — Чілую ваші ручки! — притулив до серця правицю, скопіювавши Принца Еміля з історії «Домовичок повертається». Що за напади джентльменства? Та не збирається ж він закохуватись у Женю!

— Вітаю ваш обох у країні Втікляндії! Ми з Дариною та її шештрою Наталею теж утікали ж дому!

— Як ти могла втекти з уроку? — мама, звісно ж, чула тільки себе.

— А як ви з Наталею і Домовичком тікали з дому? Мама Дарина затнулась тільки на мить:

— Ми бодай залишали записку!

— Гаразд, я теж у майбутньому попереджатиму тебе есемескою, що хочу втекти з уроку!

І я переказала мамі пригоду з дробами, Толею і «ставай на моє місце».

— Звичайно, якби математичка таки набила тебе зошитом, а потім виштовхала з класу, ця історія звучала б драматичніше... — розчаровано скривилась мама Дарина. — А так нема над чим і поплакати, бо нічого крамольного твоя Ікс-елька не вчинила. Аж нецікаво!

Ого! Мама, виявляється, може бути й непередбачувана? Навпаки, навіть передбачати й прораховувати мене?

Щоправда, ця прониклива мама примусила нас випустити котів з коробок, мовляв, базар уже розійшовся, а нам пора додому вечеряти.

Зате Домовичок при Жені був просто-таки взірцем красномовства й винахідливості.

— Не вішайте ноши, дівото! — ого, досі «дівотою» звалися тільки ми з Олею! До чого тут Женя?! — Кориштуючись тим, що не чують мене дорослі... Маю ідею!

І вихилився з маминого рюкзака й щось зашепотів на вухо Жені, яка стояла до мами ближче.

Просто не знала, кого до кого ревную більше! Його до Жені чи Женю до нього?

— Тобі, Окшанко, я й удома рожкажу! — виправдався малий нахаба, уловивши мій сердитий погляд.

Але вдома було не до його авантюр.

Вдома не було Кацьорки!

Ми обгукали усю квартиру, облазили попід усі шафи, позазирали на антресолі, у камін...

— Вікна зачинені... Кватирки високо й затягнуті сіткою... Вона точно не вибігала з нами, коли ми вирушали з дому! Отже, мусить бути десь тут! — мудрувала мама.

— Десь тут має бути хоча б її трупик! — плакала я над усіма нещастями цього дня, уже не стримуючись.

— Ох, чуло моє серце! — бубонів Домовичок. — Не на добро шпівалась та пішня!

— Яка? — насторожилась я.

— Та то я так, про швоє. Шерче... Шерче мене чомусь турбує оштаннім чашом. — Домовичок так затято дивився у вікно, наче серце його зараз висіло на котрійсь ясеневій гілці.

— Твоє серце? Згадав про нього акурат після того, як познайомився з Женею!

— Шо? Га? — прикинувся, наче не зрозумів. — Уше буде гаражд, Окшанко! Прощто Качьорка, мабуть, шьогодні теж подалась у країну Втікляндію!

Було не смішно.

Хатка для Мурки

Попри те, що настрій зранку був нікудишній, ми таки втілили Домовичкову задумку. Він запрошувався з нами:

— Підбив дівоту на діло, то іди ж ними шміло!

Але мої докази були залізобетонні:

— Я розумію, що ти давно не бачив Жені. Але, по-перше, якщо ми дівота, це не значить, що ми самі не справимось. По-друге, хто буде вдома, якщо раптом повернеться Кацьорка?

Переконала.

На перший погляд, усе було як завжди. Я вийшла з дому вчасно. Ото й тільки, що попросила тата покласти мені більше бутербродів, бо, мовляв, у мене буде виснажливий день. Він це радо зробив: охоче гріє вранці донькам сніданок і готує перекус їм у школу. Здається, наш передбачуваний тато таким чином проявляє любов до нас. Мабуть, і любов до мами також: усе робить сам, хай вона поспить, адже все одно йому на роботу раніше. Через те передбачувана мама підколює мене, що легко бути феміністкою, коли тато нагодував тебе ще й напхав бутербродів на дорогу.

Ми зустрілися з Женею на півдорозі до школи, навпроти кафе «Мандарин».

Але, крім звичного портфеля, Женья несла із собою загадковий незграбний пакет.

І в тому пакеті були дві не менш загадкові коробки.

І повернули ми з ними не до гімназії, а...

Саме так, на базар!

Після вчорашньої укрліт, це вдруте в житті я прогулювала школу. І було мені якось так, наче все в животі похолело, а в тому холоді перелякано тріпалось моє серце.

Так, годі! Нічого мені немає! Чого йому тріпатись? Подумаєш! Тим паче, першим уроком природознавство, а ми з ним не в симбіозі. Воно паразитує на мені. Плюс моє серце теж чуло недобре і зовсім не бажало знати оцінки з минулої контрольної.

Але хто б подумав, що продавати бездомних тварин так важко! Навіть якщо вони проліковані.

Базар кишів конкурентами. В картонках, кошиках і просто з-під ніг кругом нас нахабно продавали білих ангорських котенят, котенят-сфінксів, цуценят шарпея...

На Бусю, Мусю і Жовтка ніхто й не дивився, хоч вони нявчали й скавуліли, як навіжені. Дарма що були добряче наїжені бутербродами.

Натомість інші базарювальники дуже пильно приглядались до нас. Дві тітоньки мало в'язів не поскручували, озираючись і допитуючись, чого ми не в школі. Звісно, ми їм ціну збиваєм.

Довелось молоти про другу зміну.

Ох, як пережити цей день?!

Враз Женья, яка відбігала на хвилинку в туалет, повернулася... із рудим кошням!

— Дивись, який пухнастий! Якась жінка запропонувала купити в неї за три гривні! — відповіла на мій гострий запитальний погляд.

— За три гривні? Тут своїх не можемо збути!

— Ну чого ти, Оксан?! Це ж така нагода! Купила за три, а продамо за п'ять! Інвестиція в бізнес, так би мовити!

Чомусь мене зовсім не радувала та інвестиція, але що вже поробиш?

А тут ще й підійшла якась мала чорнява замазуря з повним кошиком котенят і стала поруч.

— Чого ти сюди прийшла? Це наше місце! — Жєніни очі перестали сміятись.

— Танцюй вальсом! Я вже два дні тут усе забила! — відрізала мала.

— І багато продала? — вирішила я не сваритись.

— Я не плодаю, а так віддаю! — леле, ця проява ще й не вимовляла «р»! Мені ця буква, розказують, давалася з памперсів! — Мама хотіла потопити, але я виплосила. Пообіцяла полонити, як підлостуть.

— Ого-о! Це в нас торгу точно не буде! — не вмовкала Женья.

— Не кіпішуйте, у мене їх і безплатно не блали! — смачно втерла сопливого носа юна конкурентка.

Наче й не було причини радіти, але нам трохи відлягло від серця.

— Я Оксана, це Женя, — примирливо сказала я.

— А я Валя.

— У нас Буся, Муся і Жовток. А в тебе? — я була взірцем толерантності.

— А в мене... Ну, цей Мулчик... Цей теж Буся... І Жовток...

— Брешеш! Ніяк вони в тебе не звались, ти на ходу крадеш наші імена! — аж підскакувала недипломатична Женя.

— А от і звались! Ще й пелші за ваших!!!

— Так і скажи, що вони в тебе звалися просто «коти»!

— Ну, й кицьки ж, мабуть, теж! — втрутилась я зі своїми фемінітивами. Чи фемініКОТивами?

— Егеж, і кицьки! А ще кицька Мула, яка їх усіх поналоджувала!

Валина поведінка була відверто нахабна. Але мусив же хтось бути розумніший! І ця роль припала мені. Тож я вхопилась за слово «Мурка» й повернула розмову в мирне русло:

— О, і в моєї мами киця Муркою звалась! Дуже була розумна! У неї був навіть свій персональний будиночок!

— А в мене для кожної кицьки, kota і котеняти є пелс... є свій будиночок! — Валя брехала, як дихала.

— А ми локшину вдома їмо, а не людям на вуха вішаєм! — пирснула Женя.

Валя, звісно ж, не второпала гумору і збентежено почухала за вухом, де ми, за її підозрами, локшину побачили.

Я вирішила бити козирнішими картами:

— А в нашої Мурки... Тобто в нашої Каці... То вся квартира в її розпорядженні!

Женя на якусь мить здивувалась, адже вона знала про нашу біду з несподіваним зникненням кішки. Але, як вірна подруга, не виказала мене.

Справді, я й сама незчулась, як трохи перебільшила. Причому не про квартиру: наша хата — це, звісно, Кацьорина хата. Але щодо того, що киця в нас досі є...

— Ой, а в мене!.. У мене в кожній кицьки, ката й котеняти по квалтирі!

Ми вже реготали на всі зуби. Не тридцять два, як наплела на біології Сімбіозі, бо понараховували в себе чомусь тільки по двадцять шість.

У брехушки ж Валі й тих було зараз через один.

Мені справді не хотілося воювати. Надто вже гнітила думка про урок природознавства, що йшов десь далеко, в іншому світі, без нас.

— Валь, а хочеш, дам тобі трохи сірчаної мазі — помасти своїм котеняттам оті залісинки.

— Оксано, ти ж нас зовсім потопиш із нашим бізнесом! — простогнала Женя.

— А поможе? — заблищали чорні очі нашої конкурентки.

— Поможє! — я вже надбирала з баночки на шмат картону. — Але

Ангорські кошенята не дороге

ЕКО СУМКА

БУДИ, М'ЯСО, ХОВТОК 5 ГРН ДОТОВА АФІШКА

Вигони в добрі руки!

з однією умовою. Ти виставиш на свій молодняк хоч маленьку ціну!

За нашим безславним торгуванням, яке навіть після змащування маззю і встановлення цін не посунулось ні у Валі, ні в нас, і ми повідносили наш непопулярний товар, разом із рудою пухнастою «інвестицією», назад до Женіних гаражів, сплигло не лише природознавство, але й українська. Логічно: не була на ній вчора — нема чого пертись туди й сьогодні. В очах Ірини Миколаївни я все одно вже пропада.

Та хай йому грець цьому бізнесу! Цій Домовичковій затії!

Божечку, як же заявитись тепер до класу?!

Втім, найгірше все одно вже сталось. Аня Лещук написала, що мені «сімка» з контрольної. Я так і знала, хоч у глибині свого серця надіялась бодай на слабеньку «вісімку». Жені теж «сімка», хоч вона про дихальну систему нічого не написала. Я люблю Женю, хоч не проти б побачити в цьому світі бодай крихту справедливості. Самій Ані «одинадцять», а Зимусі Аллусі, звичайно ж, «дванадцятка»!

О! Я ж обіцяла мамі звітувати про свої прогули!

«На перших двох уроках не була, продавала котів. Уже все ок, іду на інглиш» — штампувала есе-меску.

Куди котиться світ? Які ж мокрущі мої долоні!

Кацьора не повернулась.

Домовичок сидів у депресії на підвіконні, обхопивши коліна і втупившись у прижовкле віття. Був теплоючий вересневий вечір, і вікно було відчинене.

— Слухай, голубчику! — запідозрила я. — А чи не доклав ти рук до зникнення киці й тепер сидиш тут весь і сумним прикидаєшся? Чи справді сумуєш, бо каєшся, бо чуєш грішок за душею?

— Га?

— Кажу, що ти не хотів Кацьорки в нашій квартирі. Чого ж тепер киснеш? — про всяк випадок пом'якшила запитання.

— У мене складний характер, Окшанко, — замислено проказав чоловічок. — Але я ж не жвір якийсь.

Ух! Сказав уже, так сказав! Уміє ж переконати, як хоче! Я навіть не стала виступати на захист звірів, яких щойно було несправедливо прирівняно до злочинців.

На кілька довгих хвилин запала тиша.

— Білка! Ти бачив?

Але він уже знову не чув мене. Тільки муликав у бороду якусь незрозумілу мелодію.

З ним точно щось коїться!

А голий паркет під столом, ложе з дванадцяти Олиних кофт, лоточок із клаптиком целофану, мисочка з крихтами гречаної каші та й, зрештою, вся наша трикімнатна «хатка для Мурки» і цю ніч ночувала без неї...

Цару-Бару

Геніальне рішення прийшло несподівано.

Я саме провадила своє передурочне ворожіння. Понарізала папірчиків. Понаписувала на кожному традиційне: «Контрольна», «Самостійна», «Нова тема» й «Опитування».

Часом я ворожу так на курс долара. На одному папірці пишу «впаде», на іншому — «зросте». Самого долара я бачила здалека й тільки раз. Але дуже добре знаю, що його зростання розхитує нашу економіку й тягне зростання цін, тож неабияк за нього переживаю.

З математики випала «нова тема», з української — «самостійна». Це можна пережити: пишеш собі тихенько своєю гіпергідрозною рукою чи завдання, чи нову тему під диктовку. І ніхто тебе не чіпає і не кличе до дошки.

Але із зарубіжки випало «опитування». І це катастрофа!

— Окшаночко, що ти там чаруєш? — відсутнім голосом запитав Домовичок.

Він, як завше останнім часом, сидів навпроти відчиненого вікна і подумки витав десь, навіть здогадуюсь де й біля кого.

Утім... Біля кого справді? Біля Жені чи таки біля Кацьки? Хіба ж раптове зникнення киці не здатне увігнати в депресію?

Кацьорка! «Чарую»! Чарівні слова!!! Як же ми не згадали про них відразу?

Чарівні слова, які Домовичок розсекретив колись «Даринкám» — так називали в селі малих маму та її сестру Наталю — передавалися в нашому роду з покоління в покоління. Іноді чарівні слова не діяли, а часом помагали ну просто-таки шалено.

Тож і тепер ми з Олею і Домовичком хутко взяли за руки, стали голова до голови і скоренько завіршували бажане:

Чару-бару, чару-бару,
Пропонуємо не кару.
Хочем знать, Кацьора де,
Хай до нас вона прийде!

— Окшанко, у ваш із Олею такі гарні голоши і так гарно жвучать, що ви можете жашнувати дует «Аж два О»!

— Справді, «О-ля» плюс «О-ксана» — буде аж два «О»! — згадала я свою злощасну математику.

— Наче формула води! — згадала Оля свою ненависну хімію. — Так і назвемося: «H₂O»!

Здається, у свої шістнадцять сестра нарешті отримала нагоду створити щось для вічності. Якщо доведеться, я, звичайно, буду виходити заради неї на

велику сцену. Але мене зараз більше хвилювало повернення киці.

Я не знаю, чи діяло чарівне заклинання ще коли-небудь настільки швидко.

Не встигли ми й обговорити нового музичного проєкту, як звідкись почулось ледь уловиме:

— Няв...

Невже знадвору?

Може, це кицька-примара, як Попелюха з історії «Домовичок повертається»?

— Кацьорочко? — ми кинулись до прочиненого вікна.

— Ня-а-ав... — обізвавалось глибоко внизу, хоч розгледіти щось у вечірній темряві було неможливо.

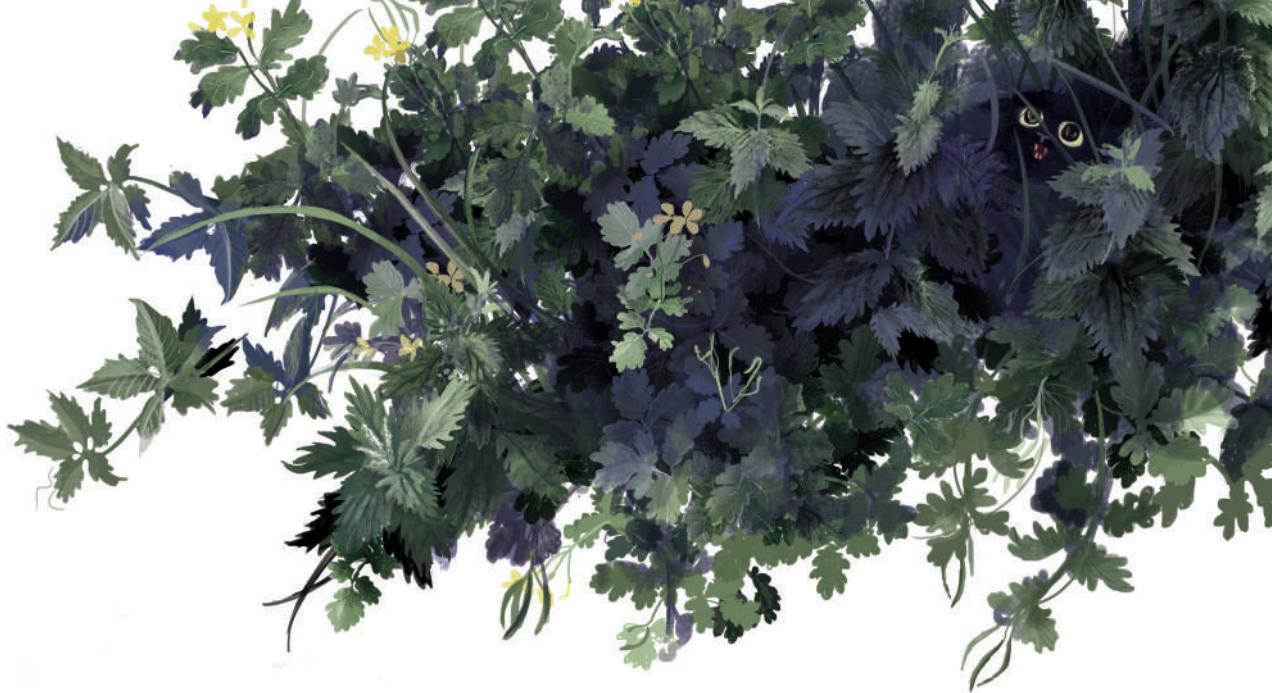
— Мамо! Та-а! Надворі під ясеном щось нявчить!!! — заспішили ми на вулицю.

Тато вхопив ліхтарика й погнав за нами.

Ось же вона! Тато присвітив, Оля пірнула руками в глибоку траву й дістала нещасну нашу кицюкотушечку. Худюща, мокра од вечірньої роси, тремтить!

Чого ж ми не чули її раніше? Мабуть, лежала весь час непритомна, поки не прозвучали чарівні слова!

Уже в квартирі мама Дарина додивилась, що в Кацьорки до крові роздряпаний носик, і змастила ранку «Левоміколем», а киця стала його злизувати й смішно кривитись.

— Медсестрою станеш із вашими котами! — суворо погладила тваринку мама. — Це ж якби в цьому черепочку був мозок, то ще й струс отримала б!

— Твоя іронія недоречна, тому що будова ссавця включає мозок, ще й з досить великими півкулями! — виступила я на захист Кацьорчиного інтелекту.

— Чи не від великого розуму припекло їй падати з третього поверху! — мамина відповідь була передбачувана. — Однак хто б пояснив, — мама занишпорила поглядом, явно шукаючи невидимого їй Домовичка, — чому про відчинені вікна у день, коли зникла киця, я дізналась тільки сьогодні? Якби знаття, ми б її зразу шукали в траві під ясеном!

Удає, що не чує! Радий, що дорослим його не видно! Нахаба мала! Це відколи побачив Женю, наче звихнувся, їй-Богу.

— Ну! Хто мені це пояснить? — міс Передбачуваність зазвичай повторює свої запитання, поки не знаходить відповіді.

— Я тільки відхилив... Тільки туди й шюди! Коли вона ушпіла штрибнути, — поняття не маю! — нарешті пробубонів Домовичок, і його пояснення дослівно переказано мамі.

Ні, він таки щось приховує!

І тут мені — знову раптово — стрілило в голову ще одне просто неймовірно геніальне рішення.

Щоправда, завтра втілити його ще немає змоги. Як порядна школярка, із самого ранку я попхалась до школи і була навіть на українській. Тепер «Фарбованого Лиса» ми з учителькою інсценізували, й це було ще цікавіше.

Хоч Ірина Миколаївна прогулу мені не згадала. Мабуть, мене вже зовсім ні за що не має. Чи просто забула? Аж прикро.

А друге прикро, що опитування було не із зарубіжки, а з математики. А третє, що воно взагалі було, і що ворожіння моє знову не спрацювало.

Але не страшно! Головне — щоб спрацювали чарівні слова!

До того ж тепер у нас знову була Кацьорка. Чи Катрусенька, як ми теж її називали. Дивно, але всі вдома так зраділи її поверненню. Навіть мама Дарина більше не сумнівалась: вона вже наша! А Домовичок

узагалі не тямився від щастя. Раз у раз чував кицуню за вушком, залисини на якому вже заросли шерсткою, і мутикав під ніс якісь невідомі мелодії.

Як добре, що наступного дня субота!

І ми з чистою совістю та повними коробками товару зібрались базарювати. Ми — це я, Женя й Оля. Егеж, моя люба старша сестра зголосилась допомогти, поки має час. Заради цього відмовилась навіть піти в кафе з якимось чи то Вадимом, чи то Давидом, котрий познайомився недавно з нею на екскурсії в музеї. Власне, вона й не хотіла того кафе, але хвилювалась, щоб він не подумав, наче Оля відмовила через те, що в нього, як і в неї, нібито завеликий ніс. Тож, порадившись із мамою, вирішила погодитись. А потім, ще раз порадившись з мамою, чемно пояснила йому, що мусить підтримати сестру, тобто мене.

До того ж Оля таки знайшла й принесла собача, про яке згадувала. А сусідка тьотя Маруся додала до нашого виводка ще двох бездомних кошенят. І назвала наше зборисько «Пансіон благородних киць».

Валя теж була тут як тут, хоч з нею ніхто й не домовлявся. Але в неї поменшало котенят, бо одне здохло. Версію, що воно було отруєне підступними сусідами, знаючи Валіну фантазію, ми відкинули. Не здивуюсь, якщо вона сама ненароком на нього десь наступила чи прищемила дверми.

Але на хвилі співчуття ми і її долучили до нашої таємниці. Як мовить Домовичок, згоріла хата — гори

й сарай. Хоч важливість сараю тут все-таки явно зневажено.

Приблуд же все одно треба збути, і наших, і Валіних, а то ще всі там у неї виздыхають. Хоч і взяли з неї підписку про нерозголошення. В яку вона сама не вірить, а ми — тим більше.

Тож ми всі четверо стали голова до голови, узялись за руки і проказали:

Чару-бару, чару-бару,
Пропонуємо не кару.
Хочем так поторгувати,
Щоб усіх тварин продати!

Повторили ще раз. Бо Валя геть зіпсувала його, репетуючи своє «Чалу-балу». За другим разом у неї вийшло так само, тільки тихіше, та вже махнули рукою.

Це була друга миттєва дія чарівних слів упродовж цих днів!

Уже за кілька хвилин до нас підійшла якась жіночка і сказала, що підбирає внучці подарунок — домашню тваринку. Ми так палко рекламували їй кожного з наших підопічних, що вона купила не тільки Жовтка за п'ять гривень, але й котрусь із Валіних численних Мурок.

— Дай вам, Боже, цих зносити і на класних залобити! — побажала жіночці на прощання Валя.

— Що-о-о?

— Так тлеба казати, коли хтось щось купує, хіба не?

Про капці чи одяжу, може, й так, але про котів?..
Не Валя, а цирк на дроті!

Потім якийсь чоловік придбав Бусю.

Тоді якась красива сердечна дівчина, схожа на Олю, проїнявшись долею нещасних, узяла оптом аж трьох кошенят.

Рудий пухнастик знову пішов за три гривні, але й за те Богу дякувати.

Словом, не зогледілись, як до обіду й спродались. Ми не тямилась від щастя й дива. Надто ж Валя, яка милувалась своїми двадцятьма гривнями так, наче таких грошей ніколи в руках не тримала.

Безкорислива Оля зразу віддала весь прибуток мені. Сорок шість гривень і п'ятдесят копійок, людоньки добрі! Буде що записати до заповітного блокнота!

Чарівні слова, ну які ж ви чарівні!

На безриб'ї

Недільний ранок був наче казка.

Ми з Олею відчинили вікно і, підтанцювуючи, ду-етом «H₂O» натхненно виводили пісню «Океану Ельзи»:

Осінь тепла, як весна,
Досі лине в ровінь
Нашого вікна,
Нам дає надію...

Хоч треба визнати, що словосполучення «ровінь нашого вікна» не розшифрував мені навіть «Гугл», а слова «біллю грає кожну мить» болем відгукувались своєю неграмотністю в моїй феміністичній філологічній душі.

Я казала, що маю дуже тонке філологічне чуття? Причому змалку, ще відтоді, коли я не знала, що філологія — це любов до слова. Як тільки навчилась читати, я робила це з простим олівцем у руках і правила ним у книжці побачені русизми і помилки. Мама Дарина каже, що це передалось мені від дідуса Степана. А ще мама страшенно любить переповідати епізод, коли вона якось узяла книжку після моїх правок і побачила мої примітки й написи: «тофтології». Вчитавшись

у текст, вона пересвідчилась, що в ньому справді купа тавтологій — непотрібних повторів або схожих слів. Мама була в захваті й дивувалась, звідки я знаю слово «тавтологія» і як мені вдається так точно її знаходити. Я не могла пояснити. Але мені дуже соромно, що я написала «тофтології», і тому не люблю, коли моя передбачувана мама комусь розказує цю історію.

Веселіше мені згадувати інший «філологічний» епізод. Колись давно Олина подружка завжди говорила суржиком (тепер уже відучилась). А я, мала, завжди виправляла її мову. Доходило до курйозів:

— Привет! — казала вона мені.

— Не «привет», а «привіт», — виправляла я.

— Ксюха, ну яка ти дотошна!

— Не «Ксюха», а «Оксана». І навіть не «Оксана», а «Оксано». І не «дотошна», а «зануда».

— Блі-і-ін!

— Не «блін», а «млинець»!..

Проте своєму коханому Святикові я готова пробачити все. Навіть Домовичок підтягував за нами рядки, які, очевидно, були йому особливо близькі:

Дивних скільки я робив
Кроків, щоб тебе знайти,
Поки сам летів униз.
Знаєш, як би я хотів
Змити спогади й слова,
Жити знову, як колись!..

Авжеж, після зустрічі з Женею він став зовсім не такий, як колись.

Але оте Святикове: «Не вбивайте мрію»!.. Мммм!.. Та це ж просто геніально!..

Хоч правильно все-таки: «Не вбивайте (кого? чого?) мрії».

Та ще й наша Каця-Котушечка веселила нас від душі. Вона мовби ніколи й не була нічия. Гралась, гасала за клубочком, ловила сонячні тіні від ясена. А коли вилізла з-під дивана вся у сріблястій «вуалі» павутиння, ми насміялися від душі. Крім Домовичка, який невдоволено буркнув:

— У хаті дві дівчини, а все у павутинні!

Чим знову глибоко покривдив мої почуття:

— По-перше, чому дві? Твоя улюблена Кацьорка теж дівчинка. А по-друге, з якого це дива прибирати

павутиння є справою тільки дівчат? І ти знаєш, де віник і щітка лежать.

— Ох, уже мені ці фемінішки! — похитав головою Домовичок і ображено відвернувся до вікна.

Уміє зіпсувати настрій — нам перехотілось виспівувати. Тим паче, Оля пішла радитись із мамою, що

вдягнути на зустріч із якимось чи Майстр-Вішом, чи то Віш-Майстром, чи то Фальш-Майстром: явно ж вигадане ім'я. Познайомилась із ним на фізрі на стадіоні. Мовляв, чемний і симпатичний. Оля дуже переймалась, щоб Віш не комплексував, що нижчий за неї. Тому й погодилась піти з ним у кіно.

Я ж знічев'я узялась — не змітати павутиння, о ні! — до кросворда, що трапив під руку.

— «Адамів орган, з якого Бог створив Єву» — прочитала вголос. — П'ять букв.

— Ребро, жвішно! — поспішив прислужитись Домовичок. Наче я не знаю цієї біблійної побрехеньки!

— «Мозок»! — оголосила я. І сердито вписала це у клітинки.

— Але ж, Окшанко! — чоловічок явно хотів піти на примирення. — Тепер ти не зможеш правильно впишати шушідні шлова!

— Інших слів у цьому кросворді я й так не повгадувала! — відкинула журнал, узяла Катрусю на руки й теж примостилась на підвіконні.

Білка?

Я знову не вмітила, що то майнуло у вітах.

Натомість чітко почула мелодію, що линула з дерева.

То була якась тиха, незвичайна, ніколи досі не чула мелодія! Чи пісня? Тобто пісня без слів, просто вигравання голосом. Якимось наче не людським голосом, а неземним, небесним ... Не так гарно, як Святий, але...

Таємниче, магічно, плавно... Чи не так співають морські сирени, заманюючи до скель кораблі.

— Ти чуєш? — питаю в Домовичка.

— Га? — так непритомно озирається Женя, коли слухає «Океан Ельзи» в навушниках. Але ж Домовичок не має навушників!

— Пісню, питаю, чуєш?

— Ну так, дошить приштойна пішня!

— Пристойна? Та вона... Вона прекрасна!

— Не те, що аж прекрасна, але... Але, як мовить-ся, на безриб'ї і рак риба... — Домовичків тон показував дивовижну байдужість.

Святикові пісні, від яких він теж фанатіс, — безриб'я? Дуєт Н₂О — сам же хвалив — безриб'я? Тепер ця пісня...

Від несподіванки не спитала, хто б міг співати її і що він про це думає. Але чоловічок випередив моє запитання і різко зачинив вікно:

— Мені це вже не-чі-ка-во!

І виклично поліз у шухляду «шпати».

Ой, куди котиться світ?

Щось не те, ой щось тут не те!..

Даловичків секрет

Через якийсь час із шухляди почулось легеньке хропіння.

Оля таки пішла в кіно із тим чи то Вішом, чи то Майстром. Звісно, за маминою порадою, каблуків не взувала.

Батьки пішли до друзів на шашлики.

Я, користуючись нагодою, тихенько відчинила вікно і прислухалась.

Пісня почулась не відразу. Наче з глибини ясенової крони.

Катрусенька вистрибнула на підвіконня й пряла вушками.

Я пильнувала, аби не звалилась униз, але, здається, наша киця пам'ятала попередній урок — до краю не підходила.

Зненацька ми обидві стрепенулись і насторожились.

У гіллі знову шелеснуло. І вкотре — не показалося.

Зате все, що сталося потім, я розгледіла дуже добре.

Пісня урвалась, і на підвіконня, просто біля Кацьори, одним граційним стрибком приземлилась...

Не білка. Дівчина. Мініатюрна, тендітна, як лялька Барбі. Але зростом вищечка: десь як німецька лялька

Еріка чи італійська лялька Сабіна, що зберігаються в нас як свідки маминого дитинства. Сукенка — барви прижовклого ясенового листа, волосся — зелено-жовте, з бурою «меліровкою». Шкіра засмагла. Таке гарненьке дівча!

На мене вона глянула, як на порожнє місце, і стала погладжувати Кацьорку. Та радо відмуркувала, наче давній знайомій. Зрадниця!

— Як ти тут, моя Катажиночко?

Якби я була кішкою, моя шерсть стала б дибки від такого нахабства.

— Та бачу, бачу: тобі тут краще, ніж у мене! Коти не живуть на деревах. Тебе люблять, я знаю. І ти їх любиш.

Ох, ну це вже хоч легше!

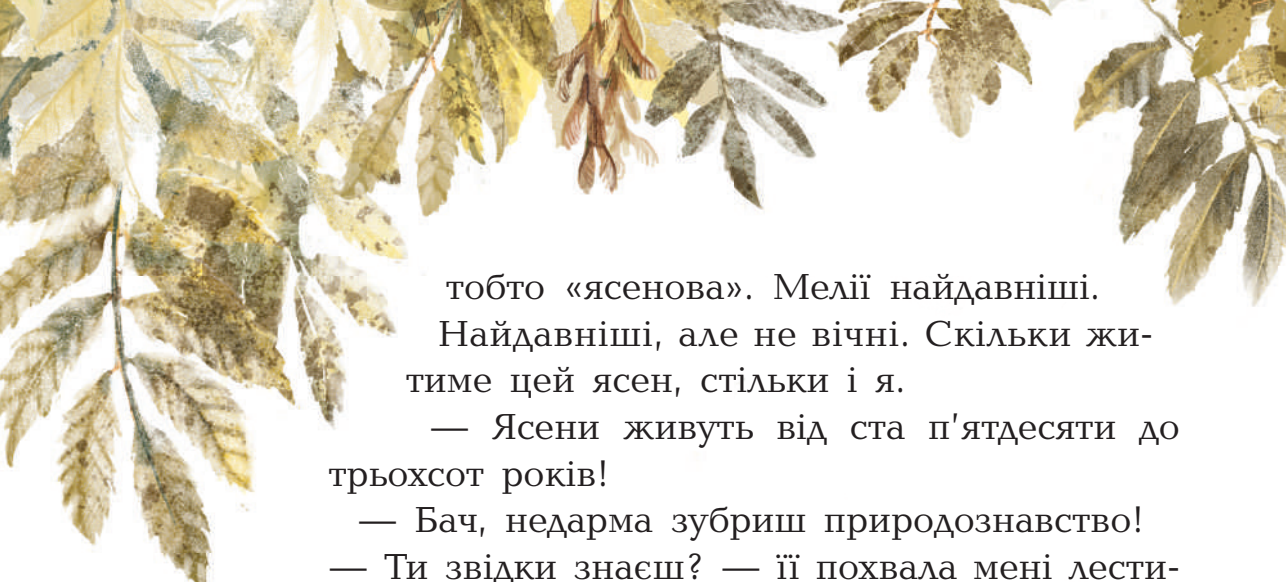
— Як твій носик? Загоївся! Добре, що я подорожника приклала.

— Від «Левоміколю» загоївся! — заперечила я.

— Ти... мене бачиш і чуєш, Оксанко?! — непрохана гостя вражено звела на мене зелені очі. О, «твої зелені очі так дивляться на мене»! Це про такі співає Святик!

— І чую, і бачу! Але вперше, це правда! — на диво, сердитість щезла. — Ти хто?

— Ясениця. Можна просто Яся. Душа вашого ясена. Живу тут, відколи він, — дівчина сіла, звисивши ноги з підвіконня надвір і вигойдуючи ними. — Мавка, німфа, дріада — як там іще у вас кажуть? А ще мелія —

тобто «ясенова». Мелії найдавніші.
Найдавніші, але не вічні. Скільки житиме цей ясен, стільки і я.

— Ясени живуть від ста п'ятдесяти до трьохсот років!

— Бач, недарма зубриш природознавство!

— Ти звідки знаєш? — її похвала мені лестила. — Чесно кажучи, на природознавстві ми якось більше вчили дифузію і будову стовбура, ніж назви дерев. То я вже для себе про ясен читала, бо росте поруч!

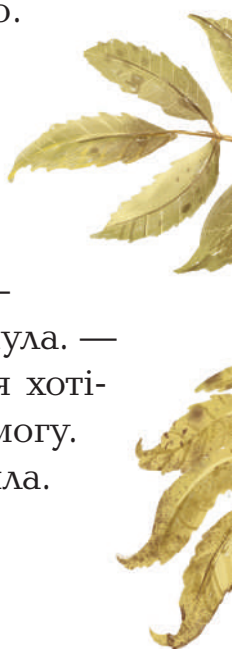
Тепер приємно здивована Ясениця.

— Я знаю вас усіх дуже добре. Ясена до останнього листочка вивчила, аж нудно, то, щоб не почуватись самотньо, спостерігаю за вами. Через вікно. А влітку й до квартири застрибую.

Я збентежено почухала свої патли. Нічого собі новини!

— Це ти співала?

— Я. Але ти не мала б мене чути! Людям не дано мене чути й бачити. Ось їм — дано! — Яся торкнула Катрусю, яка привітно відмуркнула. — Дуже хороша у вас кищечка. Як випала з вікна, я хотіла взяти її до себе. Умовила не гукати на допомогу. Вона, бідолашка, послухалась. Хоч за вами тужила. Поки не подіяли ваші чари...

— Це Домовичкова придумка. Він теж тебе чує, до речі.

— І це дивує. Домовикам теж не годиться нас чути. Споконвіку так і було, а віднедавна він дослухається до моїх пісень.

— Егеж, віднедавна він дуже змінився.

— Ото відчинить вікно, сяде, ноги підібгавши, й годинами насолоджується.

— Навіть так? А не признався, мовчав, як риба.

— Тоді кицюня й випала. Він і не помітив заслухавшись.

— Задивився на тебе, хочеш сказати?

— Ні. На щастя, він бодай не бачить мене. Хоч і дуже вдивляється межи листя. Аж твої старі окуляри вдягає, з ними він як професор!

— Мої старі окуляри? Нічого собі! Нам лікар приписав інші лінзи, і та оправа з моди вийшла. Старі ж люблю й бережу, як цінність. Проте й гадки не мала, що той малий нахаба сміє ними користуватись! Утім, секрети він полюбляє.

— Ми багато чого не знаєм про наших ближніх, — загадково зітхнула Ясениця, дивлячись у даль.

О, що правда, то правда.

Але - гоп

— Але-гоп! — раптом визирнув зі своєї шухляди бородань.

Ех, перебив нашу з Ясею розмову!

— Окшаночко, а хто це ж тобою так лагідно бешідує? — здається, він виспався і прокинувся в доброму гуморі. Ясі таки ж не бачив.

Це так цікаво: не тільки його не всі можуть бачити, але й він може не все!

Ясениця здвигнула плечима й поблажливо махнула рукою: мовляв, що з нього взяти. Потім приклала тонкого вказівного пальця до губенят: не варто, мовляв, нічого пояснювати. Тією ж рукою послала мені повітряний поцілунок, підвелась і — але-гоп! — зникла в ясеневій кроні.

— Агов, Окшанко? Я до кого жвертаюсь?

Що? От сміхота! Заговорив, як наша Сімбіозі!

Усе це так загадково й несподівано, що ніяк не можу отямитись. Але Ясениця права: що йому пояснювати? До того ж це наче її секрет. І — мій...

— Не тільки ж тобі мати якісь таємниці!

— Та ніхто на твої таємничі не зазіхає, — образився чоловічок. — Прощо той голош...

— Що той голос? — лукаво запитала я.

— Нічого!

І навмисно відвернувся до Кацьорки.

— Щашлива ти, Катрусю!

— Не зовсім щаслива, — заперечила я.

— Че ж чому?

— Тому що я не можу її не мучити! Мені завжди хочеться її чухати, м'яти, гладити.

— Ну кому ж не хочеться? Катрушко, а жробімо котьки-котьки!

О, це щось новеньке.

Ми, звісно, чули романтичну легенду про те, яких шалених висот він досяг у дресируванні кролів маминого дитинства. Але чіплятись із цим до нашої киці, яку ще кілька днів тому він, можна сказати, не мав за людину!..

— Котьки-котьки — це впасти й покотитись! — пояснював чи то мені, чи киці.

— Мур! — чемно відказала тваринка.

— Отже, Кацю! Але-гоп! — штовхав її, щоб виконала команду.

— Мур!

— Кролики вжахалі мовчали і то навчилишь! А ти он яка рожумаха!

— Ти диви, це ж відколи коти, ще й жіночого роду, стали розумні? Ну, крім Мурки? — шпигнула я.

— Не слухай її, Катрушю. Краще дивишь, як че робиться!

Домовичок став на чотири і перекинувся на бочок — «покотився».

— Тепер ти. Ну? Котьки-котьки! Але-гоп!

Кицунька сиділа, обгорнувшись хвостиком, і уважно дивилась йому просто в очі.

— Окей. Не хочеш «Котьки-котьки», то шпробуєм «Буцки-буцки»!

Точно з розуму вижив!

А Домовичок уже показував, як робляться «Буцки-буцки» — буцав лобом об кицін лобик.

— Але-гоп!

— Мур!

З ясенової крони раптом визирнуло зацікавлене личко, стрельнуло зеленими очицями на Домовичка, тоді на кицю, потім на мене. Очі світилися таким сміхом, що і я мало не пирснула.

— Але-гоп! Буцки-буцки! Котьки-котьки!

Справді, куди котиться світ?

Відьольські груші

— Господи, я наче інфузорія в цих туфлях! Усі ноги помуляла.

Оля поскидала свої безкаблучні черевички і знеможено гепнулася на диван.

— Інфузорія в туфельках? — «поспівчувала» я. — Вони ж на тебе тісні! — підчепила черевичок великим пальцем ноги й покрутила.

— Я просто хотіла...

— Щоб твої ступні не здавались надто великими проти його і щоб він через те не комплексував! — зрозуміла я. — І як минуло побачення?

— Це було не зовсім побачення! Тобто зовсім не побачення!

Ми з Домовочком умить повсідались біля неї і нашорошили вуха. Катрін де Нявка, мов чуючи її настрій, притулилася Олі під боком і співчутливо замуркотіла.

— Почав з того: як добре, що гарна погода. Можна гуляти надворі й не чадіти в кафешках.

— Було зразу сказати: «На біс іди!» — ще почне претендувати на сестрині заощадження, яких у неї і так немає! Крім того, я вчора ворожила на курс до-

лара й витягла папірець «виросте». Зайвий натяк, що слід зав'язати з тим Вішом.

— Я не хотіла його скривдити... Ще подумав би, що я з ним через гроші! — винувато усміхнулась Оля.

— Але ти ж не хотіла його кривдити не через гроші, а через його малий зріст! — я, звичайно, проти приниження людей як через малі гроші, так і за малий зріст. Але це вже таке нахабство, що ні в які рамки не лізе!

— Потім він узявся викладати свої принципи й ідеали. І все б нічого, якби не перейшов на особистості. Тобто... на мене...

Оля потяглась до рюкзака, який теж пожбурила недалеко від туфлів. Дістала пляшку мінералки, яку, вочевидь, купила дорогою (за свої власні!). Надпила і продовжила:

— Він сказав, що від початку вересня спостерігає за мною на стадіоні. Ми там проводимо фізру, а він тренується. Хоч по ньому й не видно: мускули...

— Як у горобчя під коліном, — підкинув Домовичок.

— Руки-ноги як патички, — бідкалась Оля. — Звісно, я про це йому не сказала!

— Щоб думав, наче ти зустрічаєшся з ним, звабившись на його фігуру?

Взагалі-то я категорично проти дискримінації за спортивністю чи неспортивністю, але цей Містер Віш добряче мене роздраконив.

— Він сказав, якщо мені підкачатись, я зможу досягти ідеальних форм... Особливо руки. Це проблема

всіх дівчат і жінок, сказав він. Обвислі трицепси й надмірний жир під руками.

Ми з Домовичком одночасно зиркнули під Олині руки.

— Так і сказав?

— Ага.

Я, безперечно, не вважаю, що товсті люди чимось гірші за худих, але... Але де він побачив там жир?

— Мені треба було вбрати щось з рукавами, — сестра засоромлено прикрилась пледом.

— Це він так сказав?

— Ну, не зовсім так. Тобто, зовсім не так. Він просто сказав, що мені більше б личила червона футболка, а не ця зелена майка.

— Сподіваюсь, після цього ти нарешті послала його в кузню? — насупилась я.

«У кузню» — це наш домашній вислів. Завівся у нас після того, як я малою неправильно переклала русизм «іди в баню». Замість «лазні» я підбрала схоже звучанням «кузня».

— Я не хотіла, щоб він подумав, наче я не сприймаю критики! — мимрила Оля. — Адже він постійно повторював, як високо цінує чесність і правду й завжди сам дотримується цього принципу.

— Правду? Та в нього навіть ім'я фальшиве! Як він там? Майстер Вош? — стукнула я кулаком

по бильці дивана. — Чи врешті він зупинився і став критикувати себе?!

— Віш-майстер він... Я навіть не встигла спитати, чому саме так... Можливо, з англійської це мало б означати «Майстер Бажань»? В усякому разі, бажань у нього не бракує. Наприклад, він побажав мені підписуватись не «Оля», а бодай «Оллі». А то виходить надто просто й примітивно, — прошепотіла.

— Ага! Або «Оле-оле-оле!» — від обурення уже не тільки долоні, але й мої окуляри спітніли. — Було сказати, що будеш віднині підписуватись «H₂O»!

Ми з Домовичком засміялись. Оля — ні.

— А ще він... Він сказав, що мій ніс... Що мій ніс не поганий, і я навіть можу обійтись без пластичної операції... Але... Але краще мені носити розпущене волосся... Хоч моє волосся і не дуже густе... Тоді... Тоді ніс не буде так виділя... виділя-а-атись...

Сестра уткнулася в подушку і розридалась.

Я гладила сестру по її «не густому» волоссі, й сльози теж затуманювали мій зір.

Але то були сльози злості.

— Олю, це, звичайно, дуже добре, що тебе постійно хтось запрошує на побачення. Ти маєш на них ходити й придивлятись, аби колись у далекому майбутньому зробити правильний вибір, — повчала я. — Але годі вже займатися благодійністю і зустрічатися тільки через те, що боїшся когось образити! Погано, що й мама Дарина підтримує це. Мабуть, через якісь

пережиті в дитинстві власні страхи і травми. Може, досі болить їй колісь подарована сусідськими хлопцями жаба, і вона дотепер боїться так само вразити інших. Але мусимо з нею поговорити і якось вплинути. Сама ж бачиш, чим воно обертається.

Оля схлипнула й притиснула до себе кицю, яка співчутливо муркнула.

— Обернувся б на швої колеша, диштрофік шкупиндячий, — Домовичок був дуже розстроєний і замислений. — От чого тобі вше якісь такі... не такі попадаютьшя? Че відьомштво якесь!

— Чого зразу відьомство? — скочила я на оборону жінок-відьом. — Чому не чортівня, наприклад?

— Чорт чорний, а біс рябенький, — пробурчав недоречно. — Че прикажка. Проте чортівня чи відьомштво — не про це жараж. Чує моє шерче, що цей міштер Вош іще десь вигулькне.

— Хай тільки спробує! — пригрозила я. Хіба знала, що наш «нянь» має ще й дар передбачення?

— Мабуть, ще й дуже шкоро, — почухав потилицю. — Так, не слухай його і не жважай на його бежшлужді принчипи!! Рожумієш, ти пошлужила йому бокшерською грушею. На якій він жривав швої влашні комплекши і проблеми...

— ...І тренував своє его, підвищував самооцінку! — здається, я підсумувала Домовичкові слова дуже розумно. — Мені б і самій не завадила зараз якась відьомська груша, на якій би з насолодою зірвала лють.

— Десь у тата в підвалі є! — Оля з надією підвела запухле від сліз лице. І навіть усміхнулась: — А знаєш, що Ірина Миколаївна на укрмові казала? Що слово «груша» з давньоукраїнської походить від «трощити», «товкти», «дробити»?

— Не знала, але підтримую! І нам з тобою не завадило б записатись на бокс! — я горіла рішучістю. — А вже потім іти на побачення з Вошами.

— Окшанко, але ж бокш — не дівчачий вид шпор...

Проте Домовичок наткнувся на мій погляд і «зашпортнувся».

Замовк і винувато опустив очі.

Суть зими

Даремно я вчора забула впасти в передпонеділкову депресію. Бо сьогодні все обернулось депресією поне-ділковою.

Спершу той сон.

Наче викликала мене Ікс-Елька до дошки, а я безнадійно забула табличку множення. Тільки чухаю потилицю і прокручую подумки: «П'ять помножити на шість», «п'ять помножити на шість». А скільки буде — хоч убий, не згадаю!

Тоді природознавство.

Уже наяву.

Я ж попередній раз прогуляла. То Сімбіозі лиш тепер поклала переді мною зошит із контрольною. Для роботи над помилками.

І знала ж я, що в мене «сімка», і готова була морально. Але як побачила її живцем — тепер кажуть «наживо»! Як стало і тяжко, й гірко! І все через Алку! Сидить он, біла й пухнаста, насолоджується своєю «дванадцяткою»!

А потім Толя Молодичук зі своїм клеєм.

Якраз поспішали на фізру, а тубик бере та з його рюкзака й випадає. Прямісінько мені під ноги. І нащо,

питається, його щопонеділка носити, якщо трудового в цей день нема?

А я не побачила і наступила. І він, значить — чвирк! — мені на волосся й на кофту.

Я, звичайно, висловила Толі все, що думаю про нього і його клей.

Він, звісно ж, перепрошував і намагався врятувати. Мене й кофту, не клей, бо тому гаплик. Ні, я не забула, як у першому класі ми танець зайчиків танцювали. І як серед танцю і серед сцени самого міського будинку культури вушка в мене відпали. І як мені було соромно, хоч танець мужньо домучила. То саме Толя тоді вернувся на сцену при всіх і вушка мої підібрав.

Але це не знімає з нього провини за недоглянутий клей і за те, що, поки я відчистилась, то запізнилась на фізру й напросилась на зауваження.

Тож зарубіжка після такого минулась, як уві сні. Навіть традиційні десятихвилинні голосіння про те, який ми найгірший клас, цього разу не зачепили.

Перед очима стояла злочасна «сімка».

Тож щойно продзвенів дзвінок на перерву, я рішуче підійшла до Алчиної парти. І якнайспокійнішим тоном, аби не мати вигляду істерички, спитала:

— І як воно, коли своє щастя на чужому нещасті будуєш?

— Що? — витріщилась Алка. Явно блефує!

— Не прикидайся, що не розумієш! Хто на контрольній підказав мені, що земноводні дихають зябрами?

— Ти написала «зябрами»? — Алчині брови «здивовано» плигнули вгору.

— Ти мені підказала!

— Я не могла такого підказати, — невинно закліпала однокласниця.

— Ну подиви! Ти йому в очі плюй, а воно каже, що дощ іде! — може, й не зовсім доречно я видала Домовичкове прислів'я. Алка на те лиш міну скорчила, мовляв: от чого чіплятись до безневинної?

Я захопила зошита і з криком «А це що таке?!» хотіла кинутись на брехунку. Але Женя, спасибі їй, мене впинила. Не дала забруднити рук об ту поганку. Та й Домовичок правду каже: «Не впіймав — не злодій», хоч я вагаюсь, чи не порушує це прислів'я права злодіїв.

Від горя ми з Женею після школи пішли в кафе «Мандарин» заїсти морозивом стрес. Перед тим вдаривши мамам есемески, звісно. А то моя знов приженеться з Домовичком за плечима.

Дорогою сумлінно доїдали покладені батьками бутерброди, бо в школі було якось не до того.

Ідемо, я вся страждаю і киплю від образи й несправедливості, аж тут — Валя назустріч.

— Пливіт, дівчата!

— Давно не бачились! Як життя? Чи носиш на продаж свіжих котів?

— Я жду, щоб наша Мулка знов наладила. Буду залобляти глоші! А ви з Олею плийдете ще на базал? Женя пирснула, а я мало не вдавилася.

— Слава Богу, свіжого товару немає! — віджартувались.

Валя, як завжди, сприйняла всерйоз і пильно дивилась просто в наші роти.

— Бутелблоди їсте? З ковбасою?

— Хіба не видно!

— А в мене вдома тих бутелблюдів! Повно! І з ковбасою, і з силом, і з маслом, і з такими оланжевими голошками! Вже нема куди дівати ті бутелблоди!

«Оранжеві горошки» — це, мабуть, про ікру. Смішна, хоч і брехуха!

— Ага, повно в кожній персональній квартирі після проданих котенят! — підкинула я.

Валя тільки насупила свої чорні брови. Бо чим виправдається? А гумору не розуміє.

— Гаразд, нам треба йти, у нас важливі справи! — Женя повернула в кафе.

— О, кафе «Мандалин»! Я тут уже сто лаз була!

— От і чудово! До зустрічі! — закихкотіли ми.

Ух, нарешті відірвались від цієї малої замазури!

— Ти яку шоколадку будеш? — я хотіла почастувати Женю.

— Тільки не чорну! Чорного шоколаду не терплю, ти ж знаєш!

— Так, але... Це ж дискримінація чорного шоколаду, тобі не здається?

— Ще скажи: шоколадний расизм! — розсміялася Женья.

Замовили молочного шоколаду, молочні коктейлі й морозиво. І повернулись до головної проблеми дня.

— От якби я те записала на телефон, вона б тепер не відкрутилась! — навіть морозиво не охолодило мого запалу.

— Ну як би ти записала? Це ж був урок, і ви розмовляли пошепки, — гамувала мене розсудлива Женья, посмокуючи з трубочки. — Забудь, Оксо! Плюнь і розітри!

— Та я теж кажу: не варта ця королева моєї уваги!

— І нашої здорової чорної заздрості! — додала Женья.

— Та взагалі! Мені б нудно було бути нею!

— Сто відсотків!

— Але яка ж вона цинічна, га! «Я не могла такого підказати!».

— Це ж Алка Зима, ти ж її знаєш! У цьому вся вона, уся її суть!

— То-о-очно! «Суть Зими»! — повеселіла я. — Колись Домовичок малював картину з такою назвою. Щоправда, тієї картини ніхто не бачив.

— Бо суть справжньої зими розгледіти справді непросто! — глибокодумно підняла вказівного пальця Женья.

І ми — отак з нічого — розреготались.

Там, там, там, тільки там, де нас нема,
Там не падає зима, —

заспівав раптом на все кафе «Океан Ельзи».

Ми зареготали з новою силою.

Розсміялися ще більше, коли Женя вказала на сусідній спорожнілий столик. Там стояв порожній пивний бокал, а поруч на тарілці лежав охайний рибний скелетик. Цілісінький!

— Натюрморт! — кихкотіла я.

— О ні, це вже суть твоєї улюбленої казки про Русалоньку! Сучасна версія!

На наш регіт вже озирались відвідувачі.

— Та й в Андерсена приблизно те саме сталося! Принц же Русалоньки не оцінив і не зрозумів! — тро-

хи вгамуавшись, фемінізувала я над рештками свого морозива.

— А вона заради нього собою пожертвувала й власне «я» змарнувала!

— Алка Зима не пожартує, — я вернулась до пережитого. Як і нікчемний містер Вош від Олі кісточки на кісточці не лишив! — ще раз глянула на скелет. — За збереження наших «я»! — проголошую тост, і ми цокнулись залишками коктейлів.

Скажи мені, чому не можу
Забути те, чого нема.
Скажи мені, чому не можу
Забути те, що навколо зима...

Святик був з нами!

Все-таки весело бути феміністками!

На прощання мене навідала ще одна втішна думка:

— А мене сьогодні вдома чекає справжня суть ще однієї казки Андерсена!

— Це ж якої?

— Казки «Гидке каченя». Про перетворення його на красеня. Тільки в нашому випадку це казка «Гидке кошеня»! Кацьора стала така кр-р-расуня!

— ГлаМУР-р-рна?

Знову нам весело.

Я спробувала ще раз згадати про підступну суть Зими, але чомусь не згадувалось.

Лижні перегони

Оскільки Женья завітала без попередження, довелось її гостинно приймати у дворі, на лавочці під ясеню.

От чого так? Як тільки прибереш, буває, так ніхто до тебе й не думає рипнутись. А як тільки не встиг — «чілуйте мене, бо я з поїзда», як-то каже Домовичок. Я, звичайно, люблю Женю, але не такі несподіванки.

Як привітна хазяйка, я знесла під ясен пачку печива, Кацьорку й Домовичка.

Причому, якщо киця впиралась, ніяк не хотіла покидати квартири й вертатись туди, де провела кілька «загублених» днів, то Домовичок спустився мало не вибриком.

— Під яшен? Ж радістю! А то вже бачу жгори та жгори. Ось тільки зачешусь!

Ага! Так я й повірила, що все це заради побачити ясен «жнизу», а не заради...

Гмм... А чи не влаштувати мені зараз для нього іспит і не з'ясувати, заради Жені втратив він глузд чи ради Кацьори?

Домовиківські смаки — річ загадкова й тонка.

Тож щойно ми впорали печиво, я приступила до діла.

— Женю, а по доки ти зможеш вилізти на нашого ясена? — питаю невинно.

— А ти?

— Ану спробуймо, хто вище. Домовичок судитиме! Звичайно, мені абсолютно байдуже, хто виграє: важливо, за кого вболіватиме Домовичок!

Женя дзвінко засміялась і прицінилась до дерева. Підійшла, обхопила стовбура ногами й руками, підповзла на якісь півметра і, сиплячи з-під кросівок потеруху, зсунулась.

— Ушю кору обдереш! — застеріг «суддя». — Тепер ти, Окшю!

Я тільки прикидалась, що намагаюсь вилізти. Бо ж не моє зараз мелеться! Та й однак не змогла б.

— Тепер — Катруся! — я підсадила кішку на дерево.

Та вп'ялась кігтикками в кору і витріщила на мене безтямно перелякані очі. Ця вчорашня бомжиха зробилась така плекана, що боїться по деревах лазити! Правду каже Домовичок: налякай мішком — і торби боїться.

Гадала, він їй поспівчуває, натомість прозвучало:

— А дереву, думаєш, не боляче?

Тю! З горем-бідую відірвала кицю від ясена.

— Гаразд! Вважаємо, нічия. Наступний етап — нижні перегони!

— Лишні перегони? — зареготала Женя.

— Лижні перегони? — перепитав і бородань.

І перш ніж він почав би розказувати про великі лижні перегони за його участю в Дарининому дитинстві, я оголосила правила:

— Нижні — це коли внизу, на землі, і вже ніхто не лізе вгору. Біжимо до воріт наввипередки.

Звісно, аж ніяк не результат хвилював мене. Проголосивши «на старт — увага — марш», я зіграла в піддавки й дала Жені добігти першій.

І це був мудрий стратегічний крок, бо після цього окрилена Женя не завважила жодного підступу в кроці наступному. Бігти наввипередки з Катрусєю. Тільки реготала, дурноносішка юна!

Я поставила їх на стартову лінію, а сама побігла на фініш: звідти я кликатиму Кацьорку.

— На старт! Увага! Марш! Кацюню, кц-кц-кц!

Киця то йшла, то бігла, то зупинялась і дивилась по боках. Як і слід було чекати, прибігла геть після Жені. Навіть не прибігла, а побігла: помітила в траві осіннього метелика й зацікавлено звернула туди.

Женя сміялась. А я чекала. Що ж скаже суддя.

Але малий паскудник сидів задумливо на лавці й зовсім не дивився в наш бік!

— Агов, Домовичку! То хто? Женя чи Кацьора? — у це запитання я вклала значно більше, ніж могло видатись.

— Га? О ні, жвішно! — підскочив од несподіванки.

— Що ні? Ти ж судиш, забув чи що?

— То й кажу: ні, жвішно, не жабув я нічого! Прощо я трохи не додивився...

— Було мої старі окуляри вдягти! — підколола я.

— Що? — мабуть, справді не зрозумів іронії. — Уше одно, як-то кажуть, два коти на одному салі не помиряться...

— Кицьки!!!

— Ну, кицьки. Шловом, цього ражу теж нічия. Перемогла дружба, так би мовити!

Нічия? Це мені зовсім не підходить! Жені також, але я красномовно торкнула її за руку. Мовляв, нехай собі. Вирішим питання по-іншому.

— Тоді задай уже ти нам якесь завдання! — може, хоч так себе викаже?

— Гмм... Що більше: метр чи кілограм? Це Даринин дідушь Петро таку жагадку нам жагадував!

— Знаємо! І не загадка то, а жарт! Щось серйозне давай!

— От ви любите мужику, дівото... «Океан Ельжи» чи як його...

«Чи як його!»! Про Святика таке бовкнути!

— Як я ваш рожумію...

— То в чому твоє завдання?! — він що, просто зараз, при нас, западає у сплячку?

— Жавдання? Хто більше нажве їхніх пішень! По чержі!

Це не входило в план, але... затіяла — мушу підігравати.

— «Відпусти!»! — окрилена попередніми успіхами почала Женя.

— «Стріляй!» — продовжила я.

І поки Домовичок усвідомлював, що йдеться про ним же задані заголовки пісень, я скоренько звернулась до киці:

— Твоя черга, Катрυσю! Ну, яка пісня «Океану Ельзи»?

— Мур-р! — відповіла та.

Женя крізь сміх припустила, що було б непогано, якби Святик написав і таку, й назвала «Життя починається знов».

— «Все буде добре»!

— Мур-р!

— «Еверест»!

— «Сосни»!

— Мур-р!

— «Дівчина із іншого життя»!

— «Твої зелені очі»!

— Мур-р!

Ми так захопились, що перелічили майже все з дев'яти альбомів «ОЕ». А я забула про піддавки. Втім, суперниця була гідна, тож піддаватись не було потреби.

Коли запаси вичерпались, і вийшли на чергову нічю, ми втомлено замовкли й витріщились на суддю в чеканні вироку.

Через п'ять хвилин тиші, змовницької з нашого боку і самозаглибленої з його, він повернув до нас причесану голову і дивним голосом запитав:

— Дівото, чом ніхто не співає шьогодні?

— Бо ти вимагав тільки заголовків, а не співу! — пояснила Женя. — Але можем і заспівати, ми з Оксанкою майже всі знаєм. Тобі якої?

Наївна!

Здається, я розуміла більше за неї.

— Можете жашпівати? Тоді оту: «Твої зелені очі». Або, як че ви там наживали... А-а-а! «Дівчина іж іншого життя»!

Від несподіваного здогаду поповзли мурашки: від спини до шиї, до самісіньких кінчиків волосся.

Отже, сьогоднішні перегони були і не лижні, і не нижні, а лишні?

Ні, здається, навпаки!

Але ж... Але ж він її навіть не бачив!

Щедрий Святий Миколай

Я саме ридала над математикою. Здебільшого я сяк-так із нею справлялась. Але час від часу траплялися просто безнадійні задачі, і я не витримувала.

Я сердилась на все. На Ікс-Ельку, яка не уявляла, як можна не любити математики, і невміння розв'язати задачу вважала одвертим саботажем. На батьків, які не передали мені жодного математичного гена, бо самі його не мали. На сестру Олю, яка ніколи не переймалась математикою і, тим паче, ніколи над нею не ридала. Більше того, наша чесна Оля навіть при всьому класові якось заявила своїй Аллі Борисівні, що та несправедливо завищує їй оцінки з цього предмета: Оля, бачте, цього не заслужила. Мені б таку Аллу Борисівну!

Я була така засмучена й убита, що навіть не прослідкувала за курсом долара.

І не втрутилася в Олину розмову з мамою. А втрутитись було необхідно, адже хтось там знов запросив її на побачення — чи не той самий Вадим або Давид, якому вона відмовила колись задля потреби продавати котенят і цуциків. Забула вже, що там у нього за проблема, через яку його треба було пожаліти.

Спершу я просто футболила книжками й зошитами по столі й вигукувала всякі непристойності на адресу математики і всіх до неї причетних. Тоді впала на ліжку й заголосила.

— Не шуми, Окшанко! Не шуми і не шумуй! — де не взявся Домовичок, який хутенько увійшов у роль царя Соломона чи доброго няня й погладив мене по голові. — Уше пройде, уше минеться!

— Що пройде? Математика — це те, що ніколи не минає! Довіку ламати мені над нею свою макітру! — люто дряпала я нігтями свою «зламану» голову.

— Навіть вона минеться, Окшанко. Твоя мама Дарина он скільки пролила над нею шліж, і що? Пішла школи їй не трапився в житті жоден дешятковий дріб чи навіть рівняння ж ікшом!

— Вважаєш, це мене заспокоїть? — одхлипувала я. — Це тільки підкреслює марність моїх трудів і посилює страждання!

— Гаразд, тоді помилуйся, яка гарна погода жа вікном!

А цьому вікно в голові! Хіба можна думати про погоду в такій біді?

— Не нарікай на життя, будь лашка! Не будь жанудою!

— Бу-бу-буду нарікати!

Домовичок розгубився. Мовчки гладив моє розпірхане волосся.

— Жараж у твоїй голові, Окшанко, ніби чорт копійку шукав, — пробурмотів.

Я насупилась і ледве стримала сміх.

А Домовичок радісно стрепенувся:

— Таж шьогодні швято, дівото!

— Яке ще свято? — зайшла до кімнати Оля.

— Шьогодні рівно два місяці до Швятого Миколая!
І ми можем почати йому пишати листи!

Ой, а правда ж!

Може, хтось вважає, що феміністки не повинні вірити в Святого Миколая. Бо, по-перше, він чоловік, по-друге, феміністки зазвичай мають досить здорового глузду, щоб не вірити казочкам. Згодна.

Але це не про феміністку, яка вже багато років тримає в хаті Домовичка.

До того ж Святий Миколай — прекрасна нагода зекономити. Інші зимові свята дискримінують дівчат. Егеж, дівчатам тепер дозволяється не тільки щедрувати, а й колядувати, і це ми з Женею щороку використовуємо на повну. Але скільки б ми ще могли заробити, якби не образлива традиція пускати посівати вранці на Старий Новий рік тільки хлопців!..

Я завжди замовляю Миколаєві щонайдорожчі речі, щоб на них не тратилась моя родина. Так уторік я замовила цей телефон із якісною камерою, позаторік — суперсучасний пилосос для квартири.

Що цього разу випросити?

— Як вважаєш, мені в чорних джинсах іти чи в синіх? — перебила Оля своєю прозою мої поетичні думи.

— У чорних. Ці ти вже сходила. До речі, якраз є шанс попросити у Святого Миколая нові, — я вкотре забула, цього разу вже на radoщах, утрутитись і вберегти Олю від чергового травматичного побачення.

— Ну... Я ще подумаю, — шкрябаючи за вухом, Оля критично оглядала в дзеркалі свої штани.

— А я вже жнаю! — Домовичок метнувся до шухляди, витяг звідти рівно обрізаний аркуш і заходився писати.

Коли я спробувала зазирнути, хутко прикрив рукою.

— Дуже треба! — пхикнула я. — Мене більше турбує, що собі хочу!

— Нового блокнотика! — треба визнати, що, крім неповаги до моїх уроків, Оля так само висловлює деяку зверхність до моєї колекції. Хоч найдорожчі екземпляри в ній подаровані саме її щедрою марнотратною рукою.

— Краще скажи, чи купила зефір, — Оля й мама Дарина зефіру не їдять, але ми з татком Володем любимо.

— Не зовсім купила, тобто... зовсім не купила... — зам'ялась.

— Чому?

— Точніше, купила. Несу його в кульочку. А тут назустріч дівчинка ота, що з нами на базарі кошени-

тами торгувала. Валя чи Варя, хтозна, вона ж «р» не вимовляє.

— Знов ця брехуха! — ревниво нашорошилась я.

— Питає мене: «Зефіл купила?». — А я: «Хочеш?». — Вона: «Та в мене вдома того зефілу два мішки!».

— Ще й завше однаково бреше!

— Отако, — каже, — понамастюємо той зефіл медом, бо меду в нас удома цілих двоє відел, і їмо!

Ага! Два мішки, двоє відер! Хоч би раз щось цікаве придумала! Суцільні тавтології!

— А я: «Нащо мед, зефір і так солодкий?». — Вона й очі на мене витріщила: «Я думала, він такий, як сніг: білий, холодний і несолодкий».

Як це? Як це зефіру в житті не попробувати?!

— То я віддала їй увесь. Бо шкода стало.

Може, так само вона й бутербродів не куштувала? З ковбасою та «оранжевими горошками»?

— Так що моя ідея до Святого Миколая... — замислено протягнула сестра, — щоб він приніс тій дівчинці багато-багато зефіру!

— І меду! — погодився вражений Домовичок.

— І бутербродів! І блокнотиків! — я вже й прикинула, які виділю зі своєї колекції, аби Святому було трохи легше.

— І ще щось придумаєм жа два місяці! — планував бородань.

— Неодмінно! — погодилась я.

— А кофту яку? Оцю синю? — Оля знов підійшла до дзеркала. — Ні, надто жарка. Між іншим, чого ви сидите в таку теплінь при зачиненому вікні?

Сестра смикнула фрамугу, і кімнату наповнила духмяна осіння свіжість.

— Привіт! — почувся шепіт. Ніби листя зашелестіло. Яся! Як давно ми не бачились, я навіть стала думати, що зустріч із нею примарилась!

— Спостерігала, як ти проливаєш гіркі дощі над безплідною пустелею математики.

— А ти гумористка! Як моя улюблена вчителька англійської Олена Іванівна! Ми ще називаєм її «ОІ». Тільки вона дотепничає англійською!

Мавка повела темно-коричневою бровою. Мовляв, це комплімент учительці чи мені? І продовжила:

— А втішити не годна, бо ж позачинялися ви, позакупорювались.

— Ми Святого Миколая згадали, то мені й полегшало.

— Та чула. Через вікна й стіни почую, коли захочу. А говорю пошепки, щоб навпаки, мене не почули!

— Але як пожовкла твоя сукенка! — переходжу й собі на шепіт. — Хоч все одно красивенна! Цікаво, що з нею стане зимою?

— На зиму...

Ясениця урвала мову й покруглими зеленими очима витріщилась на Олю й на Домовичка. — Оксанко, вони що, мене бачать?

А судячи з їхніх вражених поглядів, таки бачать!

— Куди котиться світ?! — вигукнули ми з Ясею одночасно: здається, вона трошки підколювала мене моєю фразочкою.

Довелось усе пояснювати Олі й чоловічкові. Навіть не можу описати, що відбивалось на Домовичковому обличчі. І якими барвами — від білого до червоного — воно мінилось. Як здивовано чухав він свої патли. Тут же їх соромливо пригладжував-причісував і знову чухав. Як світилися очі: сльозами зворушення, захвату, щастя!

Олиному здивуванню також не було меж.

Та найбільше дивувалась Яся:

— Як? Як ви мене бачите? Не повинні ж!

— Може, тому, — зворушено бурмотів Домовичок, — що я жамовив Швятому Миколаєві хоч раж побачити крашуню, що так гарно співає на нашому яшені. Хто б подумав, що він виконає так швидко? Який він добрий і щедрий!

Ми, дівота, ніяково опустили очі. Таке палке й простодушне зізнання для всіх стало несподіванкою. Навіть для мене, яка після «лижних перегонів» устигла зробити деякі висновки.

— «Красуню»? Звідки ти взяв, що та співачка неодмінно красива? — легкий рум'янець торкнув Ясині

щоки. Та вона взяла себе в руки і зміркувала тверезо: — Дякую, але тут якась загадка. Бо чого мене бачить Оля, яка ще нічого Миколаєві не замовляла?

— А й справді, — замислено почухалась Оля.

— І ще бракувало, щоб мене побачили ваші передбачувані батьки! Втім, краще дайте мені Котушечку, я так заскучала за нею!

Я побігла в залу, а точніше, на балкон. Там стоїть кицін лоточок — до нього киця звикла на диво швидко, обійшлося майже без «сторонніх» калюжок. Зараз біля того лоточка на балконі кицечку ненароком забули й замкнули.

— Як же ти вилюднила! Яка ж пухнаста, лискуча, пишна! — обіймала Яся Катрінку. Далі тривав момент дзвінкого цілування, який затягнувся, тому що Яся ніяк не могла «відкігтити» від сукні киціні пазурі. — Стривай, не порви! Треба зробити тобі педикюрчик!

— До речі, про сукню. Ти так і не відповіла, що з нею буде взимку, — нагадала сестра.

— Узимку вона перетвориться на розкішний теплий кокон із павутини, у ньому добре спати!

— Ти взимку теж впадаєш у шплячку? — в Домовичковім голосі відчувся розпач.

— На відміну від декого, впадаю, а не тільки обіцяю направо й наліво! — змовницьки підморгнула Яся, і це вийшло в неї так мило й зеленооко, що насмішечку Домовичок пропустив повз вуха.

МАТЕ-
МАТИ-
КА-КА

ПАМОТА

ПАМОТА

ПОПЕЧА
ГРАММА

САШИ

Handwritten notes on a piece of paper on the floor.

Handwritten notes on a piece of paper on the wall.

Handwritten notes on a piece of paper on the wall.

Handwritten notes on a piece of paper on the floor.

Handwritten notes on a piece of paper on the floor.

— А ще, я чула, Катажинка навчилась дечого? — сипала круг себе зеленим лукавим сміхом. — І не тільки ходити на лоточок!

І не встигли ми щось уторопати, як мелія нагнулась до киці, буцнула її своїм ясним розумним чолом і проказала: «Буцки-буцки!».

І що ви думаєте? Киця охоче буцнулась своїм не дуже ясним, але теж розумним лобиком об Ясин.

Що ж це у світі робиться?!

— Моя розумнице! А тепер котьки-котьки!

Кацьорка перекинулась на бочок і покотилась.

— Це прошто диво! Як? Як ти це жробила?! — не тямився Домовичок. — Ні, таки без Швятого Миколая не обійшлось!

І дивився захоплено. На Кацьорку? Чи на її загадкову дресирувальницю?

Абрикосяче сімейство

Ще вчора я хвалила вчительку англійської Олену Іванівну і вважала її улюбленою. А сьогодні в ній безмежно розчарувалась.

Уже прохолодно, у школі топиться, й Олена Іванівна цілком слушно наказує нам лишати пальта і куртки в роздягалці.

Але що це? Вчителька теж у куртці!

— Від нас вимагаєте, а самі? — урок ще не почався, тож я забалакала українською.

Взагалі-то задумувалось як жарт. Я й вимовляла це усміхаючись. Просто з натяком, що справедливість — вона для всіх справедливність.

— Є таке прислів'я, — з притиском і теж з усміщечкою відказала Олена Іванівна: — що можна мамі, того не можна лялі.

Та чула, чула це — від Домовичка! Ми ще й сперечались. Бо тут мало того, що за віком припущення, то ще й явна зневага статі! «Ляля» — не хлопчик же!

— Це множинна дискримінація! Ейджизм і сексизм одночасно! — мужньо відстоювала я правду і справедливість.

Хоч як смикала мене за мою гіпергідрозну руку Женя. І свердлила поглядом, котрий аж волав: «Мовчи».

Алка Зима в'їдливо хихикнула, і на догоду їй класом прокотився ріденький смішок.

— Що? Ану встань, Оксано! Це просто неподобство! Як ти смієш?!

— Сексизм — це не те, що ви подумали. Це припущення жінок чоловіками і навпаки, — намагалась я пояснити. Чим, здається, остаточно все зіпсувала.

— Вважаєш, я не знаю термінів? Та за кого ти мене маєш?! — усмішечка давно зникла з вродливого лиця ОІ, замінившись палким обуренням.

Я тільки здвигнула плечима. Мовляв, нічого ж поганого не хотіла.

— Don't teach fishes to swim! — спересердя перейшла на англійську вчителька. Ми добре знали, що це означає «не вчи рибу плавати», або «яйця курку не вчать». — Надіюсь, тут я вже нікого не дискриміную?

Якщо перекладати буквально, то нікого, але якщо брати відповідник про яйця і курку...

Але нарешті я вирішила змовчати.

Натомість Аллусю Зимоньку в цей час якийсь чорт (сподіваюсь, цей вислів є достатньо толерантним до чортів), навпаки, потягнув за язика:

— Та справедливішої і добрішої за вас іще пошукати треба!

— Дякую, Алло, що хоч ти розумієш і цінуєш мене. І що знайшла в собі сили заступитись за вашу Олену Іванівну!

Це був контрольний постріл. Знайшла сміливицю!

Я чекала, що зараз усі почнуть кричати, що, бачте, вони теж за ОІ й проти лузерки Оксани. Але клас, спасибі йому, мовчав. Інакше я б уже й хтозна чи підвелась.

Удома я розказала про цю сумну пригоду мамі Дарині. Та відповіла, що і в улюблених вчителів бувають невдалі дні. Треба вміти їм пробачати.

— Але вона вважає, що це я завинила! А ще поставила всім у приклад Аллочку!

Мама тільки зітхнула й обняла мене. В такі моменти я відчуваю себе не феміністкою, а маминою дівчинкою. Тож уткнулась мамі в плече і трошки поплакала.

Хоч коли увечері за інглишем усе прокрутила, знов стало прикро.

А це що таке?

З голови, яку саме задумливо чухала олівцем, прямо на білу сторінку зошита впала якась дрібна комаха.

Це ми з Женею ходили парком, листя збирали. То комаха, видно, шукала в моєму волоссі сховок од грядущих холодів.

Дожиласть! Що скоро ворони у ньому гнізда моститимуть!

Куди котиться світ?!

Наступний день перекинув усе з ніг на голову.

І не лише в переносному значенні.

Олена Іванівна оголосила, що сьогодні після уроків у чотирнадцятій школі буде проводитись міський конкурс знавців англійської. І туди відрядять учнів, які найкраще зуміють показати себе і школу. І цими учнями — *songu*¹! — ученицями є Оксана Маляренко і Євгенія Горобець!

Я отетеріла. Що це? Спроба примирення? Приховане прохання вибачити? Чи ми справді найкращі?

У будь-якому разі ми з Женею аж засяяли і навіть трошки запишались. Щастя набуло повноти, коли я глянула на розчаровану й скислу Аллочку. Я торжествувала. Якби не була така вихована, то навіть показала б їй язика.

Після уроків я, Женя й ОІ, як троє голубочків, тобто голубок, сіли в маршрутку й попрямували на інший кінець міста в чотирнадцяту школу.

В маршрутці якась бабця напалась на молодого чоловіка, що він, «нахаба», сидить, замість звільнити місце «старшій жінчині». І вказала на нашу Олену Іванівну.

¹ «Вибач» (англ).

Хлопець зняковів і зіскочив з місця.

— Дякую, але я із задоволенням постою, хоч уже й «старша»! — чемно усміхнулась ОІ.

Цього разу я не зважилась висловлюватись уголос. Але подумати було про що. По-перше, прикро, що нашу вродливу й завжди молоду Олену Іванівну обізва-ли «старшою». По-друге, вона тепер на собі зрозуміла, що ейджизм — це погано.

По-третє, хто придумав той дурний етикет? Наче жінка — це якась хвора істота і не годна стояти в автобусі. І наче чоловік — вічно здоровий і не може почуватись втомленим чи знесиленим. Або наче жінка не може сама собі відчинити двері. Адже робить це спокійно, коли поруч немає «джентльмена»! Чи з неї впаде корона або зменшиться її вартість як особистості, коли вона зайде в приміщення не перша, а після нього.

На конкурсі ми справились добре, хоч і страх напереживались. У мене пітніли долоні, у Жені — окуляри. Але всі завдання далися легко, й Олена Іванівна щиро хвалила нас і дякувала.

Звісно, я могла б гордо кинути їй в очі: «Та не-вже? А ще вчора ви не мене поважали! Може, краще поцілуйте свою Аллочку Зимоньку?!»

Ці слова я придумала вчора увечері й уночі, хоч не сподівалась, що так швидко матиму нагоду озвучити їх.

Але річ у тім, що насправді мені зовсім не хотілося мстити, і, здається, ОІ знов — моя улюблена вчителька!

Але якщо одна вчорашня прикрість так дивовижно залагодилась, то інша не менш дивовижно загострилась.

Коли вдома над зошитами я вкотре задумано почухала голову, на білий аркуш упали вже два маленькі жучки. І це вже не входило ні в які рамки. Ми з Женею сьогодні не були в парку!

Розумію, що це дискримінація членистоногих, але вже від самого виду комах мене аж тіпало. Що вони робили на моїй голові?

Я поскаржилась мамі Дарині. Вона кинулась до мого волосся і...

І закричала: «О Боже!!!»

— Невже я від киці заразилася блохами?

— У нашої киці давно вже немає бліх, Оксанко. В тебе, як у тому анекдоті: «Саро, ви так чухаетесь, у вас блохи?». — «Я вам що, собака? У мене не блохи, у мене — воші!».

Анекдот був не смішний, і я спитала маму, що це все значить.

— Це значить, що в тебе завелись воші, і їх чималенько! Висловлюючись медичним терміном, — педикульоз!

Я знала багато пишномовних слів, але це почула вперше, і воно мені зовсім не подобалось. А «воші» —

взагалі звучить гидко. Хоч тепер я відчула, що волосся моє і справді немов жило окремим життям.

Долоні змокрили, і світ знов кудись покотився.

Мама кинулась перевіряти Олю і поставила їй той самий діагноз, «тільки в меншій кількості».

Потім вона перевірила себе й полегшено зітхнула:

— Нічого нема! Я фарбую коси, а воші бояться хімії!

Потім вона перевірила татка Володя і теж зраділа:

— Він коротко стриждеться, їм нема де селитись!

— Але це несправедливо! — захлипала я.

— Це ми заразилися од Валі, — здогадалась Оля. —

Коли промовляли оте своє «чару-бару».

— Їждив по гроші, а привіж гниди і воші, — хихикнув бородань.

— Перевірте Домовичка! — наказала мама.

Сама ж пішла телефонувати бабусі й гуглити проблему в інтернеті.

— Шкажіть їй, що в давнину таке гашом виводили! — його порада, звісно ж, була не почута.

Домовичок впирався, але таки дозволив зазирнути в його пишні патли. І — о так! «Вони» там були!

— Я ж кажав, що той міштер Вош іще відгукнечця! — зітхав бородань.

І тут я згадала, як він це примовляв після одного з Олиних побачень.

— Ти що, провидець?

— Ну... «Я не чарівник, я тільки навчаюшь», — скромно відповів словами з прочитаної казки і записався.

— І в бороді повно! — бідкалась Оля.

— Вош — то бідного вшя худоба, — спромігся на жарт, але видно було, що йому неприємно.

— Давайте хоч не вимовляти цього бридкого слова! — попросила я.

— Жгоден! Що вош, що гнида, уше одно огида!

— Фу! Ну сказано ж — не вимовляти!

— А як їх називатимем? Квартирантами? — пхикнула Оля.

— Мої коси їм не квартира! — обурилась я.

— Давайте так, — придумав Домовичок, — волошшя — це як гілля, на якому гніждятьшя птахи.

— Тьху на тебе! — скривилась я. — Розумію, що всі твої думки зараз крутяться біля одного знайомого дерева, та все ж...

— Чого жражу про яшен? Може, я прошто так шкажав... Може, я мав на уважі шливи чи абрикоси.

— Коски-абрикоски! — зримувала сестра. — А чого? По-моєму, дуже мило.

І ми домовились називати цих істот абрикосками. Бодай не так противно. І ніхто не втямить, про що це, коли обмовишся при сторонніх.

★ ★ ★

До вечора наше «абрикосяче» сімейство було попшикане аптечними ліками й викупане. Домовичок спершу змивати спреї навідріз відмовився. Мовляв, так краще подіє. Аж поки не натякнули, що зелені очі навряд чи прихильні до замазур.

— Чого жразу до «жамажур»? — образився, але «водні прочедури» витерпів.

Мама Дарина обпшикала й постіль і поміняла її.

І коли ми, уже трохи заспокоївшись, лягли в чисті ліжка, з попшиканої шухляди почулось сором'язливе:

— Дівото, можна вас щось попросити? Не шприймайте вшерйож, але... Чи не могли б ви не кажати Яші, що в мене воші? Це так, про вшяк випадок... Нащо їй жнати такі дрібничі?

Ми стримали доброзичливе хіхікання й урочисто пообіцяли мовчати.

Товариство для Чорної Руки

Цієї суботи Домовичок влаштував усій нашій дівоті вилазку на горище. Мовляв, за його дитинства на горищах були купи цікавих речей. Чому б і нам не спробувати щастя? Може, там не тільки сантехніки й комунальники лазять, а й щось вартісне трапиться?

Тож під його керівництвом я, Оля, Яся і Каця піднялись по залізній драбині, відхилили важкезну ляду й опинились на широкому запилюченому просторі. Пронизаному хіба що вузькими скісними смужками світла, яке пробивалось крізь вузьенькі верхні віконця. Коли очі звикли до сутінків, ми побачили, що тут майже порожньо. Ну якісь коробки по кутках. Підійшли ближче — ящики зі старими іграшками. Ех, чому він не повів нас сюди кількома роками раніше? Самокат, колеса, машинки... Мабуть, сусідка тітка Маруся повиносила, як її хлопці повиростали.

Кацьорка налякано вирвалась із Олиних рук, чкурнула кудись і щезла.

У темряві я на щось наступила, Домовичок підняв те «щось» і — о жах! То була замурзанюща рука якогось пупса. Уся в пилюці та павутинні.

— Чорна Рука! — стішився бородань. — Була така в маминому Дарининому дитинстві! Тільки ще штрашніша!

— Чули вже сто разів! — закотила очі Оля. — Вона жила у вас за шафою!

— А от і ні! Че інша!

— Тоді розкажи!

Домовичок завагався, але, зауваживши іскорку цікавості в Ясиних очах, зважився:

— Гаражд. Проведем конкурши штрашилок на приз Чорної Руки, — помахав знахідкою, — чур, я перший.

Насурмонився-насупився й почав загадковим шепотом:

— В одній чорній-чорній країні було чорне-пречорне мішто...

Ух! Ну дає!.. Ми з Олею схвально презирнулись. Ясениця й оком не повела.

— А в тому чорному-пречорному мішті була чорна-пречорна вуличя... І на тій чорній-пречорній вуличі штояв чорний-пречорний будинок...

Ми боялись дихнути.

— А в тому чорному-пречорному будинку була чорна-пречорна квартира... А в тій чорній-пречорній квартирі була чорна-пречорна кімната... А в тій чорній-пречорній кімнаті... жив чорний-пречорний чоловік... І той чорний-пречорний чоловік проштяг швою чорну-пречорну руку... І звелів: «Оддай швоє шерче!!!»

Останні слова майже прогарчав і ткнув у мене пупсовою рукою.

Я відскочила й заверещала.

— Ну, не те, щоби зовсім страшно, — філософськи озвалась Оля. — Мені страшніша гра про чортів! Ме-

не колись один хлопець навчив. Тобто, не зовсім хлопець. Тобто, зовсім не хлопець, а гот.

— Отой, що кликав на побачення на цвинтар, і ти погодилась, аби він не подумав, що ти вважаєш готський рух застарілим? — здогадалась я.

— Так, він. Будем показувати на тобі, Оксо, бо тобі менше років.

Сестра поставила мене в центрі горища і змусила заплющити очі. Навіть затулити долонями.

Потім ходила довкола мене, з кожним новим колом проказуючи:

— Перший чорт обійшов... Другий чорт обійшов...

Так мене обійшло одинадцять чортів — рівно стільки, скільки мені років.

— Потім вони зібрались усі разом, — Оля стала позаду мене, — і тя-а-а-агнуть, тя-а-а-агнуть, тя-а-а-агнуть...

Я не могла бачити, як вона зображала, ніби цупить на себе якогось мотузка чи ливу. Але я чітко відчула, як з невимовною силою мене потягло назад, я насилу втрималась, щоб не впасти, й бігом розплющила очі. Боже, як страшно!

— А я чула історію, у якій одній жінці постійно хтось дзвонив по телефону, — вставила тихе слово Ясениця. — Жінка підходила, казала «Алло», але в слухавці було тихо, як у передсвітанковому лісі. Невдовзі жінка померла. Кажуть, то їй телефонувала смерть.

— Ой! — з моїх очей бризнули сльози.

У кутку щось зашурхотіло. Ми здригнулись, і бородань, аби приховати дроз чи похизуватись перед Ясею, став бадьоритись:

— Я ще, дівото, вам жашпівваю. Колишкову жі шво-го, дружі, дитинштва!

І він завів лунким напівшепотом:

Жаходить до хати мурло волохате
І пішню чудову шпіва.
Я ж'їв твою маму, я ж'їв твого тата,
Наштала вже черга твоя.
Рученьки — хрум-хрум —
Виліжли очі...
Ніженьки — хрум-хрум —
Шпокійної ночі!

— А-а-а-а! — завищали ми з Олею.

Ясениця поблажливо гмикнула й знизала плечима:

— Ну й дитинство ти мав!

— А також, коли Дарина й Наталя були малі, у них під диваном... — Домовичок лякав з усіх сил, і ми розуміли, для кого старався: — У них під диваном жив Вовк!

— Немає вовків страшних. Є тільки нещасливі, — звела нанівець його зусилля мелія.

— А також жа їхнім шелом на людей нападав блуд! — відчайдушно себе відстоював бородань. — Отак штрибне на плечі ж ушісі шили, і нешеш його, нешеш на шобі, й не годен жвільнитись. І ходиш кругом шела, а жайти в шело й додому попашти не можеш. Аж поки той блуд не...

Угорі щось зашурхотіло.

— А-а-а! — впало на мене те щось і вчепилось за спину!

Оля з бороданем теж заволали й скочили в різні боки.

— Катрусю, не бешкетуй, — спокійно дорікнула німфа. — Вилізла на бантину, перелякалась, бідна, й не-нароком звалилась. Іди-но сюди, дівчинко!

Яся віддерла від мене її «чорні руки», погладила, пригорнула й сказала Домовичкові:

— Ось хто найбільше повірив твоїм страшилкам!
Хоч бачить: я теж дрижаки хапаю.

— Гаражд, твоя черга! — здався чоловічок.

— Один вдівець із дітьми вирішив оженитися вдру-ге, — низьким, рівним і наче аж відсутнім голосом по-чала дівчина. — А та нова дружина зажадала, щоб він позбувся дітей. Він спершу опирався, тоді погодився. Отже, однієї темної-темної ночі, коли навіть зірок немає на небосхилі, вони вкинули сонних дітей у мішок, зав'язали, винесли на рейки, поклали й заховались під кущами глоду поблизу. Але коли здалека почувся звук поїзда, біля того мішка раптом з'явилася біла жіноча тінь. Вона стояла просто над рейками, простягаючи руки до поїзда. Той зупинився, машиніст вийшов, побачив мішка і визво-лив дітей. А тінь зразу щезла. То була їхня покійна мати.

А що Ясениця, підвівши руки, стояла в променях, що били з віконця їй у спину, і від того постать була аж чорна, то...

— Швят-швят-швят! — напівмертво від страху, але захоплено прохрипів Домовичок. — Де ти понавчалася цих жахів, шидячи на швоєму яшені?

— Навіщо ж так обмежено про нас, мелій, думати? — з гідністю відповіла. — Ясенові уже п'ятдесят років. Старший за цей будинок і горище, разом узяті. До того ж я завжди вмю чути і бачити.

— Ох... Мушу вижнати: у поєдинку штрашилок приз — твій! — і подав їй пупсову руку.

Яся мов її не помітила.

Домовичок визнає перемогу над собою, великорозумним і неперевершеним? Та ще й перемогу дівчини?

Куди котиться світ?!

А що я почувалась головною жертвою тих змагань, то вирішила:

— Розважились? Ви як хочте, а я — додому.

Але — людоньки! Ляда — не відчинялась!

Ми завмерли і похололи. Тоді знову марно сопіли над нею. Тоді плакали. Потім:

— Випустіть н-а-а-ас! — закричали хором.

Яся мовчала. Які врівноважені істоти ці мелії!

— ...а-а-а-ас!.. — відповіло горище.

І прокотилось таємничим зітханням.

Нас почула й звільнила сусідка тітка Маруся з першого поверху:

— Ви шукали там іграшок? Беріть, що хочете! Викидати шкода було, то я на горище винесла.

— Та ні, дякуєм!

Хай йому грець і тим іграшкам, і тому горищу!

— В страшилки гралась, кажете? — уважно слухала про наші пристрасті мама Дарина.

— Ма-а-амо! То було і нестерпно, і водночас незабутньо!

— Незабутньо, кажете? — замислено примружила очі й почухала свою пишну гриву мама.

Ми перезирнулись. Абрикосок згадали.

А мамин погляд якось дивно зблиснув. Ми завмерли стривожено.

— Тоді час вам, діточки, розказати ще одну страшилку. І Яся хай чує, про яку ви мені всі вуха протуркотіли.

Мама теж бачить Ясю?

Утім, зараз вона така чудна... Що можна нічому не дивуватись.

— Так-от, Олю й Оксанко... Мушу сказати вам одну важ-ли-ву річ...

Слова звучали настільки дивно, що наше волосся заворушилось, як тоді, ще до нищення «абрикосок».

— Насправді я вам зо-всім не ма-ма... Я відь-ма, приставлена вищими силами доглядати й рости-ти вас...

Брови її насупились, чорні очі дивились просто у наші! Ні! Ні! Ні! Це зовсім не мама! Це хтось чужий! Небезпечний! Підступний!

Каська дугою вигнула спину, Яся здригнулась, Домовичок перелякано витріщився, Олине обличчя витяглося, моє підборіддя затремтіло.

І ми дуєтом як заголосим!

— Мамо, ні! Тобто... Хто ви там є... Ні, будь ласка, ні! — позадкували від неї до дверей.

І враз мама знову стала звичайна. Я-а-ак розсміється!

— То хто переможець у конкурсі на кращу страшилку, га? — підморгнула.

Сльози нам ще текли, але це вже була наша мама Дарина.

— Як? Як ти це зробила?

— Ще змалку маю надто багату уяву й нездійсненні акторські здібності, — розвела руками вона.

— Але це неможливо! Тільки що тут була інша жінка! Не ти! Ти не могла такого сказати! Ану ще раз! — кричали ми наввипередки.

— Таке не повторюється, — кокетувала Дарина.

— Ну повтори, будь ласка, будь ласка!

— Отже, мушу сказати вам, діточки, одну важливу річ... — перед нами знов стояла... не мама.

— Не-е-е-е-е! — заблагали ми в чотири голоси, четвертий був Ясин. — Досить!!!
Будь ласка!

І мама знову стала нашою мамою.

Звичайною, на п'ятдесят відсотків передбачуваною мамою Дариною.

Облава на Халпка

Нарешті ми оговтались і всілись для мирної бесіди. Я з Олею — на дивані, Домовичок — на кріслі, Яся — на підвіконні.

— А клашно вона рожіграла нас, дівото!

— Але чому вона мене бачила? — Ясениця таки згубила притаманну їй врівноваженість.

— Че питаннечко! — почухав загривок бородань.

— І, здається, я знаю відповідь, — Яся обвела нас усіх пильним поглядом. — Я тут спостерегла, що з вами сталась одна делікатна халепка... Яку ви умовились називати іншим словом...

— Ні-ні, тільки не жі мною! — поспішив заперечити Домовичок.

— Ми пролікувались! — запевнила я.

— Та невже? — засумнівалась Яся чи то в моїх, чи в Домовичкових словах. — А я саме хотіла сказати, що саме завдяки цій халепці... тобто вошам... ой, абрикоскам... Саме завдяки їм ви й можете мене бачити.

Як це?

— Бо саме воші... ой, саме абрикоси, як ви їх назвали... ці фрукти... чи кістянки споконвіку вважались загадковими й навіть містичними комахами. Чомусь

Barcode and QR code with text: 4899 4820000000000, 4899 4820000000000, 4899 4820000000000

ЛАСКИ

ЛАСКИ

ПЕРША РУКИ ВЕНЕРИ Ім'є
Ім'є
Ім'є

МЕТА!!!
Оксана Сидоренко

ХАРКІВ РОКУ

МАРІ КОНАД

МАГІЧНЕ ПЕРИВІРАМІ

note book

в одних головах... Перепрошую, в одних садах вони заводяться, ще й дуже рясно. Інші ж — обминають і все.

— Як-от у татка Володя, — погодилась я.

— І в мене! — несміло додав чоловічок і зарум'янився.

Я пропустила повз вуха Домовчикову брехню.

— Вчора йому позаздрила: «Добре тобі, вони тебе обминають». А татко: «Зате ці тварюки вже мені сняться. Наче в мій магазин через кожну шпарку лізуть».

— Воші шняться до грошей! — радо змінив тему Домовичок.

— А що вони роблять на голові? — не вгавала я.

— П'ють вашу кров. Хіба тебе не кусають?

А справді! О жах!

Ясениця й бровою не повела:

— Кажу ж: містичні вони, ці комахи. В декого з'являються на рівному місці, просто після пережитого стресу чи хвилювань. Тому вважали, що вони вилазять зі шкіри.

— Бр-р-р, — скривилась я.

— Ну, це не про нас. Ми у Валі набрались, — пояснила Оля.

— Так, з вами більш-менш ясно. — Ясениця сиділа в улюбленій позі, обхопивши коліна й дивлячись у вікно. Очі її були ніби ще зеленіші. Хоча вбрання суттєво зблякло й заснувалось сріблястою павутиною. — Втім, тут багато незрозумілого і жодних гарантій.

Вважається, що вош... вони полюбляють неохайність, та, буває, заводяться в ідеальній чистоті.

Яся оглянула нашу кімнату й уточнила:

— Ні, ну, це не про вас, звичайно.

Домовичок почервонів ще більше.

— Вони такі невловимі, як... як ваш Хапко. Чула про нього давно, хоч не стрічала ніколи. Думаю, він для всіх невидимий.

— Але він є, і це факт, — запевнила я.

Бо досі часто шукаю свої навушники, у яких так зручно слухати Святика. Мама — шпильки для волосся. Оля й тато — шкарпетки. А ножиці... Ножиці — взагалі класика жанру! Не пропадають хіба що мої окуляри. Та й то лиш тому, що вони вже — частка мене.

— Але з хапками простіше, ніж... з абрикосками, — підсумувала дріада. — Тому що хапки ніколи не селяться там, де ретельно прибирається.

Почервоніли ми всі.

Заворушився ключ у замку — татко Володь прийшов. Радий, аж світиться!

— Татку, ти виграв мільйон? — поцікавилась я.

— Майже! Сьогодні мені чималий давній борг повернули. Я вже й не сподівався, — і з пакета дістав торта.

— Я ж кажав! — облизався й гордо підвів голову бородань. Наче те завдяки йому сталося.

Коли Яся пішла, а я засіла за математику й природознавство, з вітальні раптом почувся шум пилосмока.

Відхилила двері — о леле! — Домовичок з усіх сил совав щіткою під диваном.

— Працюєш? — спитала, коли глянув на мене.

— Ловлю Хапка, — відповів заклопотано.

Коли пилосмок затих, я докинула:

— А хто це тут вважав прибирання винятково дівчачою справою?

— Вважав-вважав та й перевважав! — діловито прорік чоловічок. Так поважно, наче й справді існувала така приказка. — Ось я ще жа горище візьмушь.

І став протирати меблі.

Я тихенько вийшла. Щоб не заважати. І не зурочити.

Пікнік

У неділю ми всі завантажились у татко-Володьову машину й поїхали в ліс на пікнік. Оля заради нього від двох побачень відмовилась. Тим паче, то були запрошення від хлопців, з якими вона вже колись зустрічалась із чемності. Нині Оля з мамою придумували, як відмовити, не образивши їх і цього разу. Родинний пікнік — це була ідеальна причина. Хоч мені, навіть при моїй толерантності, здається, що їхня заповідь «Не скривди ближнього» давно себе вичерпала. По-моєму, пора замінити її на девіз: «Краще відрубати за раз, ніж краяти по шматочку». Але хто у цій хаті слухав якихось заучок?!

Для Катрусі, як і для Ясі, така далека поїздка була першою на віку.

Осінь така тепла й погідна! Ліс такий гарний!

Ясениця, побачивши навколишню красу, втратила мову. Бродила, мов заворожена, уся наче перетворилась у великі зелені очі, які вбирали кожну стеблину, кожен листочок і кожну ягідку.

Катрін де Няв, навпаки, забилася під машину, і тільки дві жовті цятки перелякано світили з-під колеса.

— Катрусю, ну чому ти така не беручка? — спершу вмовляла я по-доброму, а коли це не допомогло, то

лайнувалась завтрашньою математикою: — Катажо, ти якась диференційована!

— Хочеш зустріти в лісі дику тварину — вези туди свою домашню кицьку! — розчаровано розвела руками Дарина.

А я зразу влізла в халепу. Нахилилась підняти гарнющий дубовий листочок і не завважила розкішного лопуха. Моє довге розпущене волосся — о моє багатостраждальне волосся! — умить приліпилося до нього по всій довжині. Я відсахнулась, та не лопух відділився від мене, а реп'яхи від куща, міцно вгніздившись по всій моїй пишній гриві.

І це ж тільки абрикосок здихалась! Що за насланя!

Мама з Олею, гамуючи сміх (і що тут смішного!),

стали мені реп'яхи видирати. А що виривались вони тільки з косами, то рятувальниці махнули рукою. Вирішили завершити удома з ножицями й пішли помагати татові Володьові смажити шашлики. Хоча з шашликами він дає раду й сам. Для Олі-вегетаріанки робить із баклажанів та картоплі. Вона з мамою тільки нарізала овочі й сир та сервірувала саморобного

розкладного столика, змайстрованого татом зумисне для пікніків.

Ясениця ж узагалі забула про нас і злилася з природою. Сердешна, досі вона мала тільки й світа, що ясен!

Мама попросила не заважати Ясі. Але чому все-таки вона бачить мелію?

Німфа гладила стовбури та листя, злизувала з трави росинки, адже харчувалась водою, сонцем, повітрям — як рослини в процесі фотосинтезу. Тут я згадала Сімбіозі й засмутилась ще більше: завтра ж понеділок, природознавство.

Та Ясеницю нині біди мої не цікавили.

Домовичок теж був загадковий і зачарований, але відразу десь повіявся. Хоч обідів зазвичай нетерпляче очікує.

Катруся ж не вилазила з-під авто. Навіть шматочок м'яса її звідти не виманив.

— То що я хотіла сказати? — гомоніла Оля до мами про щось веселе. — А-а-а! Що забудькуватість — ознака творчої натури!

Вони розреготались.

Що їм усім? Не вони ж убралися в реп'яхи!

Я бродила самотньо, підкидаючи ногами листя й не ризикуючи більше схилитись за найкращим.

Пахло димом і всякими смакотами.

Ох, де уже той обід?! Тільки він здатний розрадити мене у моєму смуткові!

Ланна в зеленому

В чеканні я натрапила на пенька, обліпленого охайними соковитими бурими грибочками. Пильно обдивилась їх крізь свої окуляри.

Про них ми вчили тільки те, що це сапротрофи. Тож можу впізнати хіба мухомора чи поганку. Але наштурмоване математикою логічне мислення підказувало: раз біля пенька, то це, мабуть, опеньки.

Я відколупнула одного й побігла показати батькам. Тато підтвердив: це справді опеньок, причому — справжній. Бо є ще й несправжні, неїстівні. Дав мені ножика й каструлю з-під замаринованого м'яса і сказав, що я можу їх нарізати.

— Бідненькі! Хіба ж вони винні, що вони сапротрофи? — бідкалась жаліслива Оля.

Мабуть, незабаром відмовиться і від картоплі, і від салатів. Перейде, як дріада, на фотосинтез і житиме Божим духом. Її слухати — сім'я взагалі має на зиму лишитись без запасів. І впасти у сплячку, мабуть.

— Каструля після м'яса хоч добре вимита? — спитала навздогінці.

Татко Володь відповів, що добре.

І я схилилась до щедрого пенька.

Перші опеньки пірнули в каструлю — о, їх тут
буде з верхом!

Але що це?

— Ходжу поміж квітками
Й п'янію від квіток.
Ходжу, немов шновида,
Хитаюшь, що не крок.

Ох, цей любовний трунок!
Тримай, а то впаду
Тобі до ніг, кохана,
Хоч повно людей у шаду.

Домовичка потягло на поезію? Хоча — він завжди
її любив. А після останніх подій, як він мовить, «шам
Бог велів».

Крізь ріденьке жовте листя якогось куща було чіт-
ко видно, що вірша Домовичок читав церемонно, при-
павши на одне коліно. Одна його рука спиралась на
землю для рівноваги, інша простягала пишного букета
з осіннього листя й запізнілих квіток. Дуже художньо,
зі смаком підібраного букета, до речі.

А навпроти нього, пряма й напружена, мов натяг-
нута струна, стояла Яся. Її сукня знову стала зелена —
як листя навколишніх акацієвих кущів. У її шалено
зелених очах бриніли сльози.

— Че вірш Генріха Гайне! — відчайдушно продо-
вжував чоловічок. — У перекладі Штепана Павленка,
Дарининоного тата! Він жнав німецьку.

Одна сльоза не втрималась і покотилась по Ясиній щоці.

— Ця гілочка з квітами була ще зелена, — ледь чутно шепнула блідими устами.

— Вона — як ти! Квітка, яка й шеред ошені чвіте! Квітка в желеному! Ти моя панна в желеному! З найкращими у швіті желеними очима!

Сльоза з другого дріадиного ока повільно повзла донизу.

Якийсь час вони стояли мовчки. Я теж завмерла з ножом у руці. Забувши, чого, власне, прийшла до пенька.

Нарешті Яся ковтнула решту сліз і знову заговорила. Хоч голос був як не її, — наче рипіння ясена.

— Ти живеш в іншому світі й просто не розумієш, що значить дарувати дріаді букет із убитих рослин.

— Але шкоро жима, і вони вше одно жагинуть!

— Вони могли прожити хоча б до вечора і побачити захід сонця.

Я перелякано зиркнула на опеньки й ножа в руці.

— Але що вже казати, — продовжила Яся. — Так, вірш Генріха Гайне у перекладі Степана Павленка справді дуже гарний. Та я почуваюсь, як ця зірвана квітка. І розумію тепер вашу улюблену казкову Русалоньку, яка заради кохання прийшла до людей і для якої кожен крок був — мов по ножах...

Я знов поглянула на сталеве лезо.

— Ти теж любиш Рушалоньку, — Домовичок не знав, радіти чи плакати. — Ти така... Така чудова...

— Дай мені їх! — показала Яся на квіти.

— Жвішно! Я жібрав їх для тебе!

— А тепер залиш мене, — мелія взяла букета й відвернулась.

— Жвішно, жвішно, як шкажеш! — бородань почимчикував геть.

Я тихенько підняла майже порожню каструлю і теж навшпиньки рушила до своїх.

— О, якраз усім по грибочку, — підколов тато.

— Домовичок сказав би: «Як Кацьора наплакала», — кепкувала Оля.

— Я... Там... Більше не було! Це всі.

— Ну, не було, то й не було. Сідаймо до столу!

Звісно, я їла.

І було смачно.

Але ті гриби, які залишились біля пенька... Вони бодай проживуть до вечора й побачать захід сонця.

не... То ридаємо в чотири голоси. А Домовичок ще й докине: «Вешело, як уночі на чвинтарі». Це теж не-повторно.

— Тому добра годинка, у кого жінка Даринка, — вдоволено мружиться в такі хвилини Домовичок.

Хоч мама Дарина того не чує, а тато Володь до наших колективних читань не долучається. Виходить в іншу кімнату і щось справляє. Або читає собі щось сам. Йому в дитинстві ніколи не читали вголос, тож він не вірить, що це може бути цікаво.

Мама читає «Енн...». Катруся, силою витягнута з-під машини й у шоківому стані привезена додому, щасливо спить у кутку на паркеті і, здається, навіть уві сні посміхається.

Оля вичісує мені реп'яхи, раз у раз береться й за ножиці, хоч я гірко не хочу стригтись. Домовичок пробує допомогти, але користі з нього мало. Він досі після «освідчення» сам не свій. Навіть їв неохоче. Яся ж вернулась із лісу до машини вже без букета. Де поділа його? Може, похоронила? Всю дорогу назад не зронила ні слова, тільки гладила перелякану кицуню. Вони з Домовичком не дивились одне на одного, а я прикидалась, що нічого не знаю, і намагалася не дивитись на них.

Ух, аж долоні змокріли!

І зараз мокрі. Бо хоч мамине читання й тамує біль од видирання реп'яхів, та процесу аж ніяк не прискорює. Боюсь, їх вистачить ще на вісім наступних книжок із циклу про Енн.

— Наче вкоренились, — Оля зітхала. — Ти засадила ними волосся, як бабуся город. І тепер ми з Домовичком ніяк не можемо тому городові дати ради!

— А я через це навіть не можу впасти в передпонеділкову депресію! — зараз таки заплачу!

Раптом у вікно зашкрябало.

У темній шибці світилися зелені очі. Виявляється, у дріад, як і в домовиків та кицьок, очі теж світяться.

Ми радо впустили Ясю. Домовичок заметушився і зарум'янився. Щастя, і сум, і ніяковість — усе написав на обличчі.

— Кому там допомогти прибрати город? — усміхалася мавка. Ні, вона таки гумористка!

До мого волосся торкнулась так ніжно, мовби легенький вітрець.

— Продовжуйте читати, дуже цікаво, — сяйнула зеленню на ошелешену маму Дарину, яка не сподівалась гостей так пізно.

Мама продовжила.

Незабаром голова моя була звільнена, причому не втратила жодної волосини. А картонка наповнилась реп'яхами.

— Я пороздаю їх пташкам, і вони їх посіють, — забрала коробку Яся. — На моєму городі, — показала кудись за вікно. — Щиглики, щоправда, люблять ними й поласувати.

Домовичок дивився на неї зачаровано, і його очі були такі ж зелені, як і її. І в них стояло по великій сльозині.

— Почитайте ще трошки, та й я піду, — попросила мелія.

Наче це її мама, а не наша з Олею!

І мама читала далі.

Якраз дійшло до моменту, коли Енн робить уроки й скаржиться на геометрію: «Це неймовірно жахливий предмет, Марілло. Я впевнена, що ніколи нічого в ній не збагну. Тут геть немає простору для уяви».

— Господи, це ж про мою математику! — вигукнула я. — Завтра першим уроком!

Але всім було байдуже до, кажучи словами дівчинки Енн, глибини моєї розпуки.

Домовичкові теж, хоч навряд чи взагалі слухав книжку. Не втішив навіть своїм: «Уше мине, Окшаночко». Не в нього ж математика завтра першим уроком.

Я таки впала нарешті в передпонеділкову депресію. Рука намацала біля подушки зім'ятого папірця. Моє ворожіння про курс долара, яке вчора обіцяло зростання гривні?

Розгорнула того клаптика й уздріла Домовичків кривуватий почерк:

Якби квітки про те знали,
Як шерце мені болить,
Вони б гуртом заридали,
Аби мій біль розділить.

Мабуть, знову Гайне. В перекладі Степана Павленка. Деякі літери були розмазані, наче їх покрав осінній вечірній дощ.

Війна і мир

Толя Молодичук написав, що хворий, коли я вже заходила в клас, а прочитала я те ще пізніше. А він же мав узяти підручника з природознавства!

— Де твоя книжка? — зразу вирахувала мене Сімбіозі.

— Забула, — не здавати ж Толю! Як-не-як, підняв же він мені колись ті заячі вушка. Хоч і про клей також пам'ятала, звісно.

— Краще б ти сібе вдома забула!

Та й можна витримати?

Я схопила своїми гіпергідрозними руками свою проліковану й очищену від реп'яхів голову і...

На зошит випала...

Абрикоска!

Як? Ми ж такі гроші вгепали в той дорогуций спреї, пропшикались спершу для лікування, через кілька днів — задля профілактики. Невже ці аптечні спреї — тільки обман чесних людей?! Утім, навіть у телевізійній рекламі — щодня! Роками! Той самий спреї! Тій самій дитині пшикають! Значить — не ді-є! А ми купились! Що за влада?! Де справедливість?! Куди котиться світ?!

Та ж навіть Яся не помітила нічого, вичісуючи мені реп'яхи! Правду кажуть, комахи ці — загадкові! Як же мене дістало!

Після цього вже все було байдуже.

Не радувало, що Олена Іванівна при всіх похвалила мене за друге, а Женю за четверте місце в Умані з інглиш і пообіцяла грамоти. Я навіть не глянула, як сприйняла це Аллочка!

Не тішило, що Ірина Миколаївна вручала на лінійці грамоту за участь у конкурсі, присвяченому Тарасові Шевченку. Конкурс іще травневий, це грамота дійшла аж тепер.

Навіть те, що з наступного тижня канікули, не грило мого серця.

Щоправда, на ті канікули мене вже зобов'язали ходити на додаткові заняття з купи предметів — готуватись до наступних олімпіад. Але я цим навіть не засмутилась. Хоч за інших умов таки не змовчала б. Про експлуатацію школярів навіть упродовж одного нещасного канікулярного тижня.

Ще й до Свята Осені танцювати задіяли.

А вдома ще веселіше.

Олі, яка здебільшого ніколи моїми шкільними успіхами не переймалася, припекло взяти до рук мою грамоту. Спершу вона підколола, що грамот у моїй колекції вже значно більше, ніж блокнотиків і що, якби замість кожної давали хоч по десять гривень,

я б уже була мільйонерка. Уміє ж вдарити по найболючішому!

Але далі вона мене просто добила:

— Нагороджується Маляренко Оксана за успіхи в конкурсі «Обніміться ж, брати мої»... Ха-ха! Як феміністка могла взяти участь у конкурсі з такою назвою?

Я й сама не втямила, як воно сталось. Мабуть, ця Шевченкова цитата настільки звична й поширена, що я пропустила її повз вуха, коли йшла на той конкурс. А тепер маю! Справді, ганьба!

Але що це вкусило мою добру сестру, що напала на мене?

А може, й справді вкусило?

— Краще заглянь собі в голову! — віддячилась я. — Бо в мене...

Я не доказала, бо з ванни почувся вереск.

— Зараза! Паразитка! — репетувала мама Дарина. — Абрикоска ваша паскудна! В умивальник випала! З мого чуба!

От тобі й «боїться хімічної фарби»!

І ось чому Дарина може бачити Ясеницю!

— Мета була гарна, та жадумка марна! — розкритикував Домовичок наші ліки від педикульозу.

І ми звернулись до засобу, який він радив ще на початку. Якийсь там гас, що горів у якихось там каганцях та примусах. Мовляв, ще й був у давнину помічний і від ран, і від кашлю, і від ангіни.

Добре, хоч купувати не треба: татко Володя з підвалу вніс цілу пляшку.

Татка, до речі, вирішили також промастити, хоч у нього знов нічого не виявилось.

— Чом їх немає у чоловіків?! — обурювалась я.

— А я?! — обурився й Домовичок.

— Ти ж сам просив брехати Ясі, наче в тебе їх не було! — я була дуже люта.

— І дуже навіть були! — ага, тепер він цим пишається! Бо радий, що Яся йому явилась завдяки абрикоскам!

Атож, і в Домовичка, і в Олі абрикосок вродило щедро.

— Вош — че така худоба, що і жлодій не вкраде, і ніяка пошесть не зведе! — філософствував бородань.

— Фу! Ну домовлялись же не казати цього бридкого слова!

— Гаражд, Окшанко. Хай буде так: абрикош — че така худоба...

—Замовкни!

— Я то жамовкну, але май на увазі! Ти от у наш вся така толерантна й феміністка. То, виходить, ігнорувати вошу — також дишкримінація. Тим більше, шлово жіночого роду! І ще, Окшаночко, затям. Жабувати про швої принципи, коли

тобі вони штають неvigідні, наживається «подвійні штантарти». Не годитьшя так.

Подвійні стандарти? О, як же він мене бісить!

А як же неприємно, коли тобі вимащують волосся смердючим гасом!

— Ужялись жа діло, як воші жа тіло, — примовляв бородань, і я просто нищила його поглядом.

— Давайте й Каську помажем! — за-
раз мене дратувала навіть невинна ки-

цуня, що кайфувала на Оліній забракованій кофті, наче все чудово й прекрасно.

— Щоб і їй життя не здавалось салом? — перефразувала мама Домовичкове прислів'я про те, щоб життя не здавалося медом. І натягла на моє волосся пакета.

— Катруся в нас підлиза! — насупилась я.

— До кого вона підлизується?

— До себе! — сердито віджартувалась. Бо киця саме вилизувала живота.

— Зате як їй, чорненькій, гарно на цій червоній кофті! — замилювалась мама. — В Стендаля є роман «Червоне й чорне». Так-от, цю картину я б назвала: «Стендаль відпочиває»!

— Киця в наш недоторканна! Величається, як чумацька воша! — ні, цей бородань таки ж намірився мене доконати!

— Так, у нашій сім'ї тепер котолицизм! — тільки Оля ще жартувала, натираючи Домовичкові гасом патли й бороду.

— Кицьолицизм! — сердито підправила я. — Живе, як пані.

— Панштво в голові, а воші за коміром, — гнув своє бородань, і я готова була кинутись на нього з кулаками:

— Ти можеш про них не згадувати?

— Між іншим, — перебила нас мама Дарина, — у Роберта Бернса є навіть вірш: «Воші, котру поет уздрів на дамському капелюшку в церкві».

— Ще скажи, що це шляхетна й Божа комаха! — докинула Оля.

— Скажу тільки те, що в літературі ця комаха представлена дуже і дуже! — гнула мама свою читацьку тему. — Навіть у «Марусі» Квітки-Основ'яненка. Над якою я ридала в дитинстві і якої не читала вам уголос, щоб не травмувати вашої психіки. Там після церкви у неділю герої «ськаються», і це означає, що б'ють одне в одного воші.

Бр-р-р!

— Найгірше те, що мусим їх убивати! — Оля серед нас таки лишалась єдиною гуманною істотою. — Вони ж невинні, що — членистоногі...

— Це кровопивці! Ти, вегетаріанка, маєш перша їх ненавидіти! — крикнула я сестрі.

— Одна феміністка, інша вегетаріанка! Оце повиховував на швою голову! — забідкався чоловічок.

— Ой, а то наче ти нас дуже виховував! — скипіла я.

А що в цю мить мою голову стало щипати, я продовжила єхидничати, копіюючи колишні Домовичкові слова:

— «Окшаночко, тобі тільки три рочки, ти ще не повинна вимовляти букву «р»!»

— І що з тебе виросло? Тобі ж тільки уроки й курш долара в голові! — вони всі таки змовились проти мене!

Мама, покінчивши зі мною, взялась до Олі.

Татко Володь тим часом утік із цього пекла непролікований.

— Ах, так?! Та якби не ми з татком, то хто б вас і годував?

— Ти мені шматком хліба дорікаєш?! Ти шкупа, як... Як той міштер Вош! Як у пришлів'ї, де шкупий ладен і з воші чоботи шити!

— З абрикоски!!!

— Та хоч зі шливи! Не шукай гумку, щоб витерти думку! Та ти жнаєш, як мені той ваш шматок хліба гірко діштається?!

— Я взагалі найменше їм, тож прошу не узагальнювати! Бо я тут найекономніша, — втрутилась Оля.

— А хто недавно за цибулину виткої синьої лілїй вгатив усі гроші, а потім в інтернеті прочитав, що такої лілїй не існує в природі?!

— Зате я тоді зустріла Валю, купила їй пончиків і дізналась, де вона живе!

— Я кажу про лілію!

— Так, я й сама збагнула, що там нечисто. Щойно гроші тій бабці-продавщиці віддала. В неї ще й очиці так хитренько бігали. Та ніяково було відмотувати назад.

— Звісно, ніяково! Шахрайки шкода! Ти би всім догоджала! З ким сьогодні на побачення йдеш?! Кого боїшся образити?! — я вже не щадила жодних авторитетів: як же щипає під целофаном!

— Цього разу якраз погодилась не від жалю! — Оля теж сиділа в пакеті.

— Побачив би зараз тебе кавалер — умер би зо сміху!

— Той Олег розумний і цікавий хлопець. Але можу не піти через ваші воші!

— Наші?! — підскаочив Домовичок, притримуючи кулька з бородою. Другий шелепав на голові. — Че така правда, як вош кашляє!

— Мовчи!!!

Ми утрюх аж шкварчали. Натомість Кацька розтяглась на підлозі й перекотилася з боку на бік.

— О, викручується, наче вош на гребінчі, — сварився й на неї Домовичок.

— Абрикоска! Скільки повторювати! — тупнула я ногою.

Словом, розійшлись ми, як навіжені. Хтозна, чим би закінчилась ця велика війна, якби не зашкрябало в шибку.

— Яшеничя! — хапнувся за голову, тобто за пакета, Домовичок.

Ой! Що робити?

— Пускати, звісно! Вона й так усе про всіх знає! І сварку чула! — Оля була таки найрозсудливіша.

— Але вше одно краще поганий мир, ніж хороша шварка! Бо в наш виходить: бий швоїх, щоб чужі боялися. Бігом давайте миритись, дівото!

— Обніміться ж, брати мої! — Оля знов пожартувала із мого колишнього конкурсу. — Ні, там ще є: «Обніміте ж, брати мої, найменшого брата!»

І вони з Домовичком, війнувши доброю порцією гасу, міцно мене обняли.

Паршивці! Уміють же розтопити моє серце!

І вмить настав мир.

І я перша побігла мити свою «вгасяну» голову.

Зелені люди

— Мур-р? — спитала Катруся, коли я торкнулась до міцно згорнутого пухнастого клубочка. Домовичок знає, що коти скручуються на холод. Ще й мордочку лапками закривають.

— Це вона собі лежала й муркнула? — замилювалась мама.

— Це вона мені муркнула!

— Собі лежала, а тобі муркнула?

— Мені лежала й мені муркнула!

Мама тільки всміхнулась.

Ми щойно повернулись від зубного лікаря, і я потребувала невеличкого релаксу.

Причому не тільки після видалення мого карієсу, а й після дантистових напучувань. Цей сексист у білому халаті весь час торохтів про те, що мені бажано поставити брекети, бо я ж дівчинка, і мушу мати рівні зуби. (Типу хлопцям потрібні криві!) Причому треба встигнути вирівняти зуби до заміжжя. (А після заміжжя вже типу краса не важлива?) Адже головна мета дівчини — це вдало вийти заміж. (Тут узагалі по comments¹, як мовить ОІ).

¹ Без коментарів (англ.).

Тож я була страшенно сердита. Але найдосадніше, що мій нещасний рот весь цей час був роззявлений і я не могла вставити ані слова, аби хоч якось заперечити цю маячню!

А ще ж нічого не їла після того, як поставили пломбу!

— Мам, дві години минуло, зробиш мені кавусі? — я знов була не феміністкою, а маленькою маминою дівчинкою.

— З'їсиш борщик — зроблю кавусі!

— Мам, ну чого ти така корислива?!

Скінчилася чверть, і ми збирались на суботу до бабусі в село.

Я пакувала книжки, щоб трохи підчитати щось із домашніх завдань, якими завалили мої канікули. Бо з понеділка ж додаткові заняття.

Домовичок порався у шухляді. Цікаво, що він збирається прихопити з собою?

Киці не берем. Раз так боїться дерев і повітря.

Я притисла й потрясла її, чим натисла на ще якісь муральні центри:

— Мур-р-р!

— Не муч, — попросила мама Дарина. Мовби не вона перша мучила, не бажаючи її взяти до нас! А зараз найбільша покровителька й захисниця! Геть і схожі обидві — чорняві, як сестри. Хоч найбільше любить

Кацьорка татка Володя. Завжди біжить зустрічати, почувши його кроки ще на першому поверсі. Це ж треба аж так принижуватись! З іншого боку... Вдячна своєму рятівникові. Що тут поганого?

— Не можу не мучити, бо в неї віктимна поведінка! — відповіла я мамі.

— Віктимна? — утрутився бородань. — Я щось такого шлова і в дідушевому Штепановому шловнику не жнаходив.

— Це тому, що ти уроків основи здоров'я не відвідував! Віктимна — це поведінка, що провокує. Катруся постійно провокує її зачіпати! Своєю красою і милотою!

— А чого моїй філологічній доці не подобається слово «провокативна»? — спитала мама. — Он поляки навіть конкурси оголошують, щоб іншомовне слово замінити своїм.

— Оче молодчі! — вигукнув Домовичок. — Тільки тоді, Дарино, треба вживати шлово «виклична», бо «провокативна» — це ж латинської!

Тю, а й правда!..

А Ясю до бабусі берем. Після пікніка вона закушала мандрувати і тепер хотіла побачити село.

Дивно, чому бабуся не бачить Ясі? Ну, що Домовичка не бачить, не дивно. Його з дорослих тільки дідусь Степан міг бачити. І прадідусь Петро.

Точніше, не так. Дивно, чого всі ми, крім тата й бабусі, бачимо Ясю? Ми ж, як його... Пролікувались! Невже ця здатність лишається потім на все життя?

У селі ми помагали хазяйнувати на городі. Тато робив рядки на зимові часник і цибулю, бабуся садила. Ми з Олею і Домовичком носили гарбузи, потім уже з Ясею збирали горіхи, теребили квасолю — робили все те, що не порушує екологічних «зелених» принципів мелії.

З найбільшою радістю вона помагала нам пересаджувати у відра хризантеми, щоб, коли вдарять приморозки, їх можна було занести до хати.

Ну й Домовичок там, де Яся.

Ось і зараз веселить нас мільйон разів чутою історією про те, як вони з «Даринками» колись пофарбувалися в зелене. Щоб не розгледів їх бригадир на гороховому полі.

Ясениця слухала, погладжувала запашні білі квіти й мовчала. Ох, ця її манера мовчати!

Взагалі, вона змінилась. Убрання геть посіріло й закошлатіло павутинням. Проте біля хризантемових кущів трохи відливало зеленим. А коло білих квітів іноді здавалося зітканим зі сліпучого снігу. Як це в неї виходило?!

Пишне волосся теж наче вкрилось памороззю або сивиною. Все говорило, що їй ось-ось засинати. Не тільки Домовичок, а й ми дивилися на дріаду з тугою. Надто-бо звикли до неї.

При цьому вона залишалась містично красивою. А очі — безмежно зеленими, хоч і безмежно сумними.

Цікаво, що такі ж зелені очі були і в Домовичка. Хоч зазвичай вони в нього завжди під колір бороди. Яка, до речі, теж посіріла, як і мавчине волосся.

Як на мене, то хай би одружувались. Хоч сама я до інституту шлюбу (цей вислів я теж засвоїла на уроках основ здоров'я) ставлюсь скептично. Вважаю, жінка

цілком повноцінно здатна прожити й без нього. Але в цьому випадку... Ясениця то проживе, а Домовичок?

Тато переобладнав би його шухляду на двох. Чи жили б на ясені, до нас би ходили в гості. Якцо вже він так за нею вмирає.

Проте вона...
За ким або
за чим умирає вона?

— ...І те, що мені колись пришнівся шон яшена, че був жнак! — за думками я проґавила початок його монологу.

Але пригадала, як Оля розказувала, що якоїсь зимової ночі сні в усієї нашої родини попереплутувались. Немовби мені тоді снівся Домовичків сон. А борода-неві — егеж, йому снівся сон ясеновий.

— «Зимою спала я, бо взимку хто не спить». Так, здається, написано в «Лісовій пісні» Лесі Українки, яку Дарина колись читала вам? — ухильно відповіла Яся.

Ах, ну так. Вона ж зимою спить, нас не чує, не бачить. Тож не була свідком тієї оказії.

— Я теж штрашенно люблю Лешю Українку і її «Лішову пісню»! А тим шном... Я вважаю, то моя доля попереджала мене. Що ми жуштрінємось. У книжці про Енн із Желених Дахів такі люди наживаються шпорідненими душами.

Ясениця гладила тепер жовті квіти і її сукня відсвічувала золотавим.

— Я б највав таких прошто желеними людьми! — гнув своєї Домовичок. — Вони жнають мову трав і дерев...

Яся мовчала й наче не розуміла, про що він.

— До речі, ти могла би шпробувати не жашина-ти, — обережно запропонував бородань. — У мене ж — вийшло. Повір, це чудово! Вштигаєш піжнати стільки вшого цікавого!

— А й правда! Зимуй із нами в квартирі! Будем, як у казці про рукавичку! І Катрінку щодня побачиш! — додала я.

Уперта Яся мовчала.

Погляд її зеленню струмував на хризантеми.

І ніяк не перетинався з іншим благальним і закоханим зеленим поглядом.

В гостях у дідуса

Як напорокувала Катруся, і справді похолоднішало: вітер, сльота. Не погуляєш і не поїдеш нікуди, під ногами — болото.

Жаль, що Домовичок став надто вразливим до чистоти. Навіть умивався майже щодня. Якби він десь пішов погуляв на годинку, щоб ми з Ясею наодинці zostались. Побалакати душевно про такі речі, яких йому не зрозуміти. Але де б це він кудись відлучався, коли на вулиці брудно, а тут Яся поруч!

Оля ж он пішла. Навіть попри негоду. Олег, якого не було за що жаліти, знов запросив її, цього разу в кіно, і цього разу вона погодилась.

— «Удень, мов ясне сонечко, горю в під'їзді я. Бо всім і я до лампочки, Якщо я — нічия!» — це мама Дарина зайшла до нашої кімнати, продекламувала віршик мого дідуса Степана Павленка «Мікромоналог електролампочки» і вимкнула світло. — Нащо серед білого дня світите?

А й справді, як це я не помітила? День хоч і похмурий, однак випалювати електрику нема чого. Тарифи на комуналку зросли до небес!

— Це я навмишно жашвітив. Щоб важонам було видніше, — знітився Домовичок.

Вазонам? Ба, ні: хоче продовжити день Ясениці, для фотосинтезу! Щоб у сплячку не залягала.

Дріадка сиділа в своїй улюбленій позі на вікні й дивилась, як по шибці сповзають дощові краплі. Мовби вона й ні при чому тут.

— «Мікромоналоги»! Дуже дотепний чикл, — перевів на інше чоловічок. І запишався, зиркнувши в Ясин бік, наче Степан Павленко — його дідусь, а не мій. — Це ж він шам придумав такий жанр!

— Дотепно, справді, — погодилась Яся. — А ще щось можна?

— Я ще люблю мікромолоног Дірки від Бублика, — сказала мама Дарина: — «І бублик часом дещо може значити, І він, бува, живе немарно. Бо ще не всі без нього можуть бачити, Яка я гарна».

— Яка правда! — вигукнули ми одночасно з Ясею і від того засміялись.

Домовичок набурмосився, що вигукнув це не він, проте:

— Шкажи Дарині, хай ще щось жгадає!

Маму Дарину двічі просити не треба:

— Мікромоналог Колишнього светра! «Колись я светром був. Скількох спідничок звабив!.. А ким тепер я став? Ганчіркою у швабри».

— Мені таке не подобається, — ще більше насупився бородань, — тим паче, бігати за шпідницями не в моєму штилі. Домовики жакохуються раж на віку.

Всім стало ніяково. Крім Дарини, яка цього не почула, звісно. Тож я мусила рятувати становище:

— Мамо, ще.

— Ось візьму книжку, — вона метнулась до шафи й вернулась ні з чим. — А куди щезла «Вічність така коротка»?

Це про книжку Степана Павленка. Її видали бабуся, мама Дарина і наша з Олею тьотя Наталя.

Я серед усіх дідуся пам'ятаю найменше. Він помер, як я була дуже мала. Маю тільки спогад, і то дуже розмитий, у якому він підіймає мене високо-високо!..

Для мене дідусь Степан живе лише на портреті. І в своїй книжці, яку ми час від часу перечитуєм. Я дуже люблю розділ «Видющий пальчик» з дитячими віршами. Особливо про цукеркового добродія, що цукерки ростив на городі. Про кульбабу й кульвнучку. Про дірку, яка завелась у кишені і все там пожирала. Про архітектора повітряних замків. Про

слона, який заплутався в павутині. Про лікаря Неболитя, про гусачків, про горобців, які перекинули криницю і про... Та про все! Ось від кого в мене таке тонке чуття слова!

У дідусевій книжці ми щоразу відкриваємо щось нове.

— На полиці немає! То де? — передбачувана мама Дарина повторювала запитання, як завжди, до переможного кінця.

— То я її трохи беру читати, — засоромився Домовичок. — І в шело до бабусі трохи брав. Там вірші є гарні. Для душі...

Повагавшись, поліз до свого рюкзака й дістав її. Он що він пакував, як вирушали в село!

— «Одвічний діалог», — пафосно оголосила мама, розгорнувши сторінки. І почала:

Спинися, часе! Не тремтіте, зорі!
Затихни, тишо, в тихому гаю!
Їх двоє. Слухайте. Хай лиш вони говорять:
«Ти мене любиш?! —
«Так, люблю!»...

Ух, аж мене пробрало! Хоч до кохання в цілому я також ставлюсь з іронією. Як до поетичного вимислу. Навіть Святика свого люблю винятково як митця і людину. Домовичкове почуття радше виняток. Або збочення чи химерики.

Дуже хотілось, слухаючи, бачити, як почувались Домовичок і Яся, але я не наснілилась підвести очі.

— А можна щось про рослини? — врешті обі-
звалася мавка.

Мама погортала сторінки:

— Розділ «Етюди зелених дощів» підходить?

— Як гарно сказано! — Яся була просто звору-
шена.

Захоплено вислухала і «Дуба-птахолюб», й про
стола, який раптом збунтувався, пустив коріння і вро-
див на осінь «столенят два мішки», — з розділу «Ви-
дющий пальчик».

— А для Катрінки? — вона звично скромненько
й самовіддано спала в кутку на паркеті.

Киця віршами «Кошеня» та «Мультфільми й кіт»
якось не зацікавилась. На відміну від нас.

— Нє, ну який же рожумний був наш дідуш, О-
кшанко! — бородань гордо зиркав у Ясин бік.

«Наш»!..

Читали ми дідусеву книжку й наступного дня. І на
те була вже інша причина.

Річ у тім, що, пішовши до школи на «канікуляр-
ні» уроки з інглиш, я побачила, що Алла Зима, яка
теж прийшла на вимушені додаткові заняття для
кращих учнів, пострижена.

— А де ж твоя пишна коса? — не без іронії по-
цікавилась я.

— Набридла мені, — чомусь почервоніла Алка. — Щоранку поки розчешеш!..

Ага, так я й повірила! Знаю ж, як вона з тією косою носилася, як пишалась! Та, мабуть, не справились з «абрикосками», які, сподіваюсь, у неї також вродили. Не від мене заразилась, бо я до Алуні ближче, ніж на півметра, не наближалась. Але якби й від мене...

Так і не вирішила, хотіла б я того чи ні.

— А мої коси, попри все, лишилися на місці! — не без злорадства підсумувала я, коли вдома розповіла це Ясі, Олі й Домовичкові.

— Ану дай ще я перегляну їх, — попросила мелія.

Звичайно! Мені дуже подобалось, коли Яся щось робила з моїм волоссям.

— На жаль, вони знову є, — сумно обдивилася мої патли. — Не дуже поміг твій гас, — ще сумніше глянула в бік Домовичка.

Як? Та цього не може бути! А я ще насміхалась із Алли! Невже й мені доведеться стригтись? Я розплакалась.

Те саме було і в Олі, й Оля розплакалась теж. Бо тепер зривалось її чергове побачення з Олегом, з яким, як не дивно, вони домовились зустрітися вдруге. Хоч у неї не було жодних причин його жаліти.

— А в мене? — Домовичок уже забув, як хотів зостатися перед Ясею «безабрикосним».

Він уже підбіг і схилив перед нею голову, а мелія без жодних церемоній простягла до його кучми свої тонкі пальчики, та враз він засоромився й відскочив убік:

— Мене хай Оля жнов перевірить!

Справді, не надто романтичне діло!

Оля перевірила. Абрикоски також були.

Бородань не плакав, але видно, що дуже розстроївся.

— Заспокойтесь, я, здається, маю ще одну пораду, — Яся звеліла принести з ванної всі мамині пляшечки з ефірними пахучими оліями.

Потім змішала ті олії в пляшці з пшикавкою.

— Вони бояться в'язких та запашних речовин! — пояснила.

Тоді взяла найгустіший гребінець і вичесала нас із Олею, маму (Домовичок довірив себе тільки Олі), бризкаючи на кожне пасмо. Процедура була цілком приємна. Враховуючи, що в цей час мама або Оля по черзі читали то «Енн із Зелених Дахів», то «Вічність...».

— Більше вони вашої крові не ссатимуть, — під кінець запевнила Яся.

— Але ж, — раптом сяйнула мені підозра, — чи не станеться так, що тепер, позбувшись цих клятих абрикососів, ми можемо перестати тебе бачити?

— Але ви ж не хочете «симбіозити» з ними? — усміхнулась Яся.

— О ні!

— Правильно. Кусаючи, вони ще й можуть переносити хвороби. А щодо мене, то — заспокойтесь. По-перше, усе одно ось-ось я засну, можливо, навіть цієї ночі, не знаю. Знаю тільки, що оговтуюсь і прокидаюсь вже навесні. По-друге... Як там у вірші Степана Павленка? «Кінь мій губить на шляху підкови — Після мене хтось щасливим буде».

Про що це вона? До чого тут кінь і його підкова?

— І ці дідусеві рядки що гарні, то гарні! — вона якось по-особливому погладила мої коси.

Що було потім

Абрикососів (тепер їх так називали) ми таки позбулись.

Тільки після всіх процедур моє пряме волосся почало кучерявитись. Коли воно було рівне, я іноді підкручувала його, тісно заплітаючи на ніч. А тепер мусила просити маму купити мені щипці для вирівнювання. Ще й доклала до них чималеньку суму зі своїх заощаджень. Відтоді щоранку мушу згаяти на розрівнювання зайвих п'ятнадцять хвилин. Не кажу вже про витрати електроенергії і що компослуги й долар знов подорожчали. Але що вдієш, якщо ці нові кучері так тяжко мені не личать.

Паскудні комахи помстились?

Яся відтоді не з'являлася. Дуже сподіваємось, через те, що вона заснула. А не через те, що ми втратили здатність її бачити.

Також досадно, що я багато не встигла її розпитати. Що вона про нас думає? Чи симпатизує Домовичкові? Чи любить свого ясена? Чи взагалі кохає когось?

А ясен? Живе собі. Здається, справді не переймається жодними почуттями...

Ох!.. Правду ото співає мій Святик: «Просто так склалось, що ангелам вдалось не все».

Домовичок за нею сумує, дуже сумує. Схуд, змарнів. А досі був кругленький, жодні дієти не рятували.

— «Трохи недоспиш, трохи недоїси — то й вірші гарні пишуться, — зацитувала свого улюбленого Тичину мама, коли ми переказали їй цю новину. — Будь настільки тонкий, щоб хміль поезії круг тебе вився».

Став мовчазний. Постійно мугикає про себе — ні, не Тичину. Дідусевий переклад Генріха Гайне:

...Крашуня, вся в золотому,
Шидить на вершині сама,
Шидить і чеше невтомно
Волось жолотий розмай...

У вірші йдеться про давньогрецьку німфу-сирену, яка своїм співом заманювала до скель кораблі. Але ж ми розумієм, яку сирену він має на увазі!

О, нас вона всіх заманила!

Якось чоловічок нарізав з кольорового паперу красивих дрібненьких ясенових листочків і виклав їх на підвіконні у формі напису. «Я кохаю тебе». Думав, що не помітим? Чи просто не про нас думав?

А Катажинка сіла на підвіконня, і частина літер причепилась до її пишного хвостика й не менш пишних «шароварчиків».

На підвіконні залишилось тільки чудернацьке: «...хаю тебе».

Російською «хаять» — це лаяти й обзивати!

Утім, якщо Яся спала, то не бачила ні самого напису, ні того, у що він перетворився.

А якщо не спала і бачила? Що думала? Чи дізнаємось бодай колись?

...Блищить золота гребінка,
І лється предивний спів.
Так сумно лється, так дзвінко,
Закличних сповнений слів...

Зате Катруська ще довго носила ззаду на піднятому трубою хвостиком й на шароварках «я коха...». Чим тішила нас невимовно. Відтоді, крім «Катрін де Няв» і «Кеті Пері», ми називаєм її ще й Кохою.

З киці вийшла справжня красуня. Щоправда, й гречаною кашею вже її не спокусити. Лиш рибкою і ковбаскою, та й то лише найкращих гатунків. Вегетаріанки з неї точно б не вийшло.

І ніколи в цій смолянисто-чорній пелехатій розумній чемній аристократці не впізнаєш того брудного створіння, яке татко Володь приніс у картонній коробці.

Мама каже, що це наче повернення Мурки її дитинства, яка одного разу кудись пропала і за якою Дарина довго тужила й страждала. Мов нагорода за те, що мама ще багато років по зникненню гукала Мурку й виглядала її в кожній тваринці.

— А може так бути, — міркував Домовичок, почувши цю версію, — коли хтось жникає, а потім вертається в твоє життя лише тому, що ти багато років чекав?

Що йому відповісти?..

Про замазур. На дев'ятнадцяте грудня ми з Олею накупили й занесли Валі цілу торбу шикарних дарунків. Батьки дали на те грошей, я пожертвувала частину своєї каси. Оля б теж поділилась, але вона мало того, що досі нічого не зробила для вічності, то й свою і так скромну касу потратила на дні народження хлопців, яким довелось відмовити, аби втішити їх і загладити їхню образу.

Отже, занесли ми все те Валі й сказали, що то — від Святого Миколая. А що там приніс їй справжній Святий Миколай, ми не питали. Бо ж ясно, що скаже: кілька мішків золотих іграшок і кілька відер зефіру з медом.

А мені Святий Миколай таке подарував, про що я навіть мріяти не сміла і замовляти не зважилась би!

Квиток на концерт «Океану Ельзи», який буде навесні в Києві! У травні квиток стане значно дорожчий, і так гарно, що Миколай устиг зекономити! Ура! Святка побачу — живцем!

Точніше, два квитки, щоб я могла когось із собою взяти. Женю візьму! А після концерту ми сфоткаємось зі Святиком і попросим автографи! Це така радість, що не передати словами!..

А ще Домовичок тепер дбає про чистоту. І щодня прибирає сам у квартирі.

— Це ж робота жіноча! — підколюю.

— Жінка чоловікові подруга, а не пришлуга! —
відповідає.

І тужливо зиркає у вікно. Ех, ну треба ж отак
утюхкатись!

...Юнак у човні хишткому
Пливе поміж хвиль штрашних.
Та що вони юнакові —
Він дивиться не на них!..

І чим тут зарадиш?

Єдине втішає, що Домовичок також зробився... фе-
міністом. Звісно ж, не без Ясиного впливу. Ну і мого,
звичайно.

— Вік живи — вік учишь, — так пояснює свою
метаморфозу. І додає: — Я шподіваюсь, у чьому
пришлів'ї нема ейджизму? Або якоїсь іншої дишкри-
мінації? Бо народна мудрість — вона взагалі така...
некоректна!..

Але й сама я при ньому трохи озираюсь, коли ду-
же когось критикую. Щоб не казав про мої «подвійні
штандарти». Наприклад, за вислів «замазура» щодо
Валі я точно дістала б від нього бучка. Може, й справ-
ді часом варт язика припинати?

Його теж виховуєм. Пам'ятаючи слова Степана
Павленка, які він теж часто повторює: «У вадах шві-
ту винні тільки ми, Й лиш нам його робити дошко-
налішим».

Атож. Попри те, що ціни ростуть і світ часом просто невідомо куди котиться, ми з Олею щодня робим його досконалішим.

І віримо, що, як співає мій Святик, «все буде добре»! Якщо напишу всі контрольні й тести, звичайно. У кінці навчального року наш клас перевірятимуть з усіх предметів, і хто не пройде перевірки, переведуть з гімназії в просту школу. Мені не так страшно піти в «просту школу» (особливо якщо разом із Женею), як пережити розголос, що «Оксана Маляренко завалила всі предмети і зганьбилась на все життя». Ух, долоні мокріють від самої тільки думки про те!

Трохи додає надії, що з Ікс-Елькою тепер живем у повній злагоді. Ні, математики я, на жаль, так і не полюбила. Зате дбайлива укр-мовничка Ірина Миколаївна дала Ганні Семенівні (математичка так зветься) почитати мій твір на тему «Що я знаю про права людини». Й Ікс-Елька ним так захопилась, що, розказують, аж розплакалась і вигукнула: «Та з цієї дитини виросте геніальна правозахисниця або дипломатка (так і сказала: «правозахисни-ЦЯ», «дипломат-КА»!), а я мордую її своїми рівняннями»!

А як учителька хороша, то й предмет її вже не такий страшний!..

P. S. Ой, ще ж забула сказати! Дуже рідко, але після довгих благань Катрусенька робить нам «коцьки-коцьки» й «буцьки-буцьки». І то справжнє свято.

А часом вона робить «коцьки-коцьки» й «буцьки-буцьки» сама, без нашої вказівки. Ми тоді пильно вдивляємось у порожнечу позаду неї: може, звідти командує вже нечутна й невидима нам Ясениця?..

Зміст

Ми і наш світ.....	6
Несподіване знайомство	13
У країну Втікляндію!.....	28
Хатка для Мурки.....	35
«Чару-бару!..»	44
На безриб'ї.....	52
Домовичків секрет.....	58
Але-гоп!.....	63
Відьомські груші	66
Суть зими	73
Лижні перегони.....	80
Щедрий Святий Миколай	87
Абрикосяче сімейство.....	97
Товариство для Чорної Руки.....	107

Облава на Хапка.....	116
Пікнік.....	121
Панна в зеленому.....	124
Свій город.....	129
Війна і мир.....	135
Зелені люди.....	145
В гостях у дідуся.....	154
Що було потім.....	163

Літературно-художнє видання Н713016У. Підписано до друку 11.03.2019.
Формат 70 × 90/16. Папір офсетний.
Гарнітура Балтіка. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 12,83.

ПАВЛЕНКО Марина Степанівна ТОВ Видавництво «Ранок»,
вул. Кібальчича, 27, к. 135, Харків, 61071.
Домовичок і купа проблем Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 5215 від 22.09.2016.
Для листів: вул. Космічна, 21а, Харків, 61145.

Відповідальний редактор *І. В. Єфімова* E-mail: office@ranok.com.ua
Художник *Оля Музиченко* Тел. (057) 719-48-65,
тел./факс (057) 719-58-67.

З питань придбання продукції Житомирі — (067) 122-63-60;
видавництва «Ранок» звертатися за тел.: Львові — (032) 244-14-36;
у Харкові — (057) 727-70-80; Миколаєві та Одесі — (067) 551-10-79;
Києві — (044) 599-14-53, 377-73-23; Черкасах — (0472) 51-22-51;
Вінниці — (0432) 55-61-10; Чернігові — (0462) 93-14-30.
Дніпрі — (056) 785-01-74, 789-06-24; E-mail: commerce@ranok.com.ua.

«Книга поштою»: вул. Котельниківська, 5, Харків, 61051.
Тел. (057) 727-70-90, (067) 546-53-73.
E-mail: pochta@ranok.com.ua

www.ranok.com.ua

ВИДАВНИЦТВО
РАНОК

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА ЛІТЕРАТУРА
УСІ КНИГИ ТУТ!

ranok.com.ua

e-ranok.com.ua

pochta@ranok.com.ua

(057) 727-70-90

Марина Павленко

Дзюбчик і вула проблем

23118270

ISBN 978-617-09-5132-8

9 786170 951328